

STRATEŠKI RAZVOJNI PROGRAM OPĆINE KAMANJE

2016. – 2020.



prosinac 2016. godine

IMPRESSUM

Članovi Radne skupine:

Damir Mateljan, načelnik Općine Kamanje

Lidija Batušić

Milka Priselac

Franka Unković

Željko Maršić

Vladimir Furjanić

Josip Ribarić

Članovi autorskog tima:

Andreja Bukovac, FINA

Vlatka Crnić Fiket, FINA

Adriana Devčić, FINA

Ana Fabris, FINA

Jelena Filko, FINA

Boris Lauc, FINA

Silvija Matković, FINA

Marko Prskalo, FINA

Tina Šimunić, FINA

Jagoda Udženija, FINA

PREDGOVOR

Strateški razvojni program (dalje u tekstu: SRP) strateški je dokument koji definira cjelokupnu strategiju razvoja jedinice lokalne samouprave temeljenu na načelima održivog razvoja. Svrha izrade SRP-a je strukturirano planiranje dugoročnog razvoja Općine, uzevši u obzir sve razvojne potencijale kao i potrebe općine s ciljem postizanja održivog razvoja.

Polazište strateškog promišljanja na lokalnoj razini svoje uporište pronalazi na županijskoj i nacionalnoj, kao i na razini Europske unije. S obzirom da je ruralni razvoj područja ključni čimbenik u svrhu podizanja kvalitete života područja, jačanjem gospodarsko-socijalnog okruženja, njegova važnost prepoznata je i u okviru politike ruralnog razvoja Europske unije za razdoblje 2014. – 2020. godine, kroz tri dugoročna strateška cilja:

1. poticanje konkurentnosti poljoprivrede,
2. osiguravanje održivog upravljanja prirodnim resursima i akcija protiv klimatskih promjena i
3. postizanje uravnoteženog teritorijalnog razvoja ruralnih gospodarstava i zajednica, uključujući stvaranje i zadržavanje radnih mjesta.

Zbog navedenog, kao i temeljem obveze svih županija u Republici Hrvatskoj na izradu i provedbu županijskih razvojnih strategija, u tijeku je izrada nove Županijske razvojne strategije Karlovačke županije. U prethodnom razdoblju (2011.-2013.) kroz Županijsku razvojnu strategiju Karlovačke županije prepoznata je potreba oživljavanja ruralnih područja Županije te održivo upravljanje okolišem i prirodnim resursima, a time i važnost razvoja Općine Kamanje kao dijela ruralnog područja bogatog prirodnom baštinom.

Prvi korak k dostizanju održivog razvoja Općine Kamanje upravo je definiranje, usvajanje i provedba SRP-a, temeljnog strateškog dokumenta koji će služiti i kao osnova za usklađivanje svih ostalih strateških i prostornih dokumenata Općine kako bi se stvorili preduvjeti za ubrzani rast i razvoj Općine, ravnomjeran u odnosu na sve prepoznate prioritete i potencijale. Iz navedenih razloga, SRP Općine Kamanje izrađen je u uskoj suradnji s Radnom skupinom kao i analizom sve postojeće raspoložive dokumentacije. Nadalje, strateški ciljevi Općine definirani ovim dokumentom prvenstveno su usmjereni na razvojne potencijale i prioritete, uvelike uvažavajući metodologiju projektnog pristupa u svrhu uspostave kvalitetnog sustava privlačenja ulaganja kao i ostvarivanje bespovratnih potpora iz raspoloživih izvora financiranja.

Nositelj izrade SRP-a Općine Kamanje je Financijska agencija, sukladno Ugovoru o izradi Strateškog razvojnog programa Općine Kamanje sklopljenog dana 16. svibnja 2016. godine i njegovim dodacima.

Sadržaj:

Strateški ciljevi i prioritete	4
Provedba SRP-a	16
Plan razvoja širokopojasne infrastrukture	21
Dodatak 1: Analiza stanja	22
Dodatak 2: SWOT analiza i TOWS matrica	59
Dodatak 3: Izvori podataka	67
Dodatak 4: Popis kratica	70

STRATEŠKI CILJEVI I PRIORITETI

Radna skupina u suradnji s nositeljem izrade SRP-a definirala je viziju Općine Kamanje:

VIZIJA

Općina Kamanje kao:

Općina koja svojim prirodnim i kulturnim bogatstvima, prepoznatljivom turističkom ponudom i visokom razinom kvalitete življenja predstavlja mjesto ugodno za boravak stanovnicima i posjetiteljima

Definirana su tri strateška cilja razvoja Općine Kamanje:

STRATEŠKI CILJ 1. KONKURENTNO GOSPODARSTVO, RAZVOJ TURIZMA I INFRASTRUKTURE

STRATEŠKI CILJ 2. ODRŽIVO UPRAVLJANJE PRIRODNIM RESURSIMA I ZAŠTITA OKOLIŠA

STRATEŠKI CILJ 3. UNAPRJEĐENJE KVALITETE ŽIVLJENJA I RAZVOJ LOKALNE SAMOUPRAVE

U svrhu postizanja gore definiranih strateških ciljeva razvoja Općine, definirani su prioriteti koji se vežu na pojedini strateški cilj.

Tablica 1 - Strateški ciljevi, prioriteta i mjere

STRATEŠKI CILJEVI	PRIORITETI	MJERE
1. KONKURENTNO GOSPODARSTVO, RAZVOJ TURIZMA I INFRASTRUKTURE	1.1 RAZVOJ TURIZMA I PODUZETNIŠTVA	1.1.1 Razvoj selektivnih vrsta turizma
		1.1.2 Razvoj turističke infrastrukture
		1.1.3 Poticanje samozapošljavanja u turizmu i poljoprivredi
		1.1.4 Razvoj poduzetničkog udruživanja u turističkim i poljoprivrednim djelatnostima
		1.1.5 Razvoj poduzetničke i poslovne infrastrukture
	1.2 UNAPRJEĐENJE I RAZVOJ KOMUNALNE I PROMETNE INFRASTRUKTURE	1.2.1 Razvoj sustava odvodnje
1.2.2 Razvoj širokopojasnog pristupa internetu		
1.2.3 Poboljšanje kvalitete prometnica i prometne povezanosti		
2. ODRŽIVO UPRAVLJANJE PRIRODNIM RESURSIMA I ZAŠTITA OKOLIŠA	2.1 UNAPRJEĐENJE ENERGETSKE UČINKOVITOSTI I ZAŠTITA OKOLIŠA	2.1.1 Povećanje energetske učinkovitosti u javnom, privatnom i civilnom sektoru
		2.1.2 Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije i ekološki prihvatljivih goriva
		2.1.3 Unaprjeđenje sustava zbrinjavanja otpada
3. UNAPRJEĐENJE KVALITETE ŽIVLJENJA I RAZVOJ LOKALNE SAMOUPRAVE	3.1 POBOLJŠANJE KVALITETE ŽIVLJENJA	3.1.1 Izgradnja i opremanje društvene infrastrukture
		3.1.2 Razvoj i uspostava sustava brige o ranjivim društvenim skupinama
		3.1.3 Unaprjeđenje regionalne i prekogranične suradnje
		3.1.4 Razvoj sustava demografske obnove
	3.2 RAZVOJ LOKALNE SAMOUPRAVE	3.2.1 Uspostava sustava planiranja i upravljanja razvojem Općine
		3.2.2 Modernizacija poslovnih procesa i jačanje općinskih kapaciteta

Tablica 2: Pojašnjenja mjera i razvojni projekti

STRATEŠKI CILJ	1. KONKURENTNO GOSPODARSTVO, RAZVOJ TURIZMA I INFRASTRUKTURE
PRIORITET	1.1 RAZVOJ TURIZMA I PODUZETNIŠTVA
MJERA	1.1.1 RAZVOJ SELEKTIVNIH VRSTA TURIZMA
SVRHA MJERE	Podizanje konkurentnosti turističkog gospodarstva iskorištavanjem potencijala prirodne i kulturne baštine, a u svrhu pozicioniranja turizma kao jednog od pokretača razvoja Općine
CILJ MJERE	Osigurati preduvjete za razvoj turizma na području Općine izradom strateških i planskih smjernica, revitalizacijom postojeće i razvojem nove turističke infrastrukture, te razvojem prepoznatljive ponude i turističkih proizvoda
REZULTAT	Valorizirana i revitalizirana prirodna i kulturna baština, izrađeni programi razvoja selektivnih vrsta turizma, disperzirana i diversificirana ponuda i turistički proizvodi, educirani turističko-ugostiteljski resursi
PROJEKTI / AKTIVNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> a. Izrada Plana razvoja turizma b. Izrada i provedba terminskog plana ostvarenja Plana razvoja turizma c. Izrada programa razvoja selektivnih vrsta turizma (ekoturizam, cikloturizam, sportski turizam, seoski turizam, zdravstveni turizam, i dr.) koji uključuju planove razvoja selektivne vrste turizma i privlačenja domaćih i stranih turista
RAZVOJNI UČINAK	Prepoznatljiv (turistički) identitet Općine, porast turističke ponude, revitalizacija prirodne i kulturne baštine, mobilnost lokalnog stanovništva u kreiranju i plasmanu autohtonih proizvoda, povećanje zaposlenosti lokalnog stanovništva, veća posjećenost Općini, otvaranje mogućnosti za razvoj međunarodne turističke suradnje
MJERA	1.1.2 RAZVOJ TURISTIČKE INFRASTRUKTURE
SVRHA MJERE	Razvoj i uspostava adekvatnih turističko-ugostiteljskih kapaciteta i infrastrukture u svrhu osiguravanja visoke kvalitete boravka turistima i posjetiteljima Općine
CILJ MJERE	Revitalizirati postojeću i izgraditi novu turističku infrastrukturu na svim razinama aktivnim očuvanjem baštine prema načelima održivog turizma, opremljenu u skladu sa standardima za prihvat i/ili boravak turista i posjetitelja i bez ugroze za održavanje adekvatne biološke i životinjske ravnoteže
REZULTAT	Izgrađena i uređena turističko-ugostiteljska infrastruktura na svim razinama u svrhu razvoja održivog turizma, izrađena dokumentacija za izgradnju smještajnih i ugostiteljskih kapaciteta, aktivno očuvana prirodna i kulturna baština te sociokulturna autentičnost Općine

PROJEKTI / AKTIVNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> a. Uređenje i stavljanje u funkciju javne turističke infrastrukture (kupališta/plaže na rijeci Kupi, vidikovci, izletišta, biciklističke staze, poučne pješačke staze i dr.) b. Uređenje i opremanje kulturno-povijesne baštine i infrastrukture u svrhu razvoja turizma c. Razvoj turističke ponude i infrastrukture špilje Vrlovke d. Uređenje arheološkog parka pored špilje Vrlovke e. Izrada dokumentacije za izgradnju smještajnih i ugostiteljskih kapaciteta f. Razvoj turističkih smještajnih i ugostiteljskih kapaciteta g. Uspostava turističko-informativnog centra
RAZVOJNI UČINAK	Obogaćena turističko-ugostiteljska ponuda, porast broja posjetitelja, promovirana baština i tradicija kao poticaj za inovativne ponude posjetiteljima stvaranjem preduvjeta za osiguranjem održive, dugoročne gospodarske aktivnosti (porast zaposlenosti lokalnog stanovništva, aktiviranje obiteljskih gospodarstava, domaćinstava i šire društvene zajednice, aktiviranje malog i srednjeg poduzetništva, i dr.)
MJERA	1.1.3 POTICANJE SAMOZAPOŠLJAVANJA U TURIZMU I POLJOPRIVREDI
SVRHA MJERE	Poticanje samozapošljavanja u turizmu i poljoprivredi u svrhu obogaćivanja turističke ponude autentičnim i autohtonim proizvodima i uslugama te smanjenja nezaposlenosti
CILJ MJERE	Pružiti profesionalnu i financijsku podršku realizaciji poduzetničkih ideja lokalne zajednice (građani, poduzetnici, organizacije civilnog društva) s ciljem pokretanja vlastitog poslovanja
REZULTAT	Izrađeni programi poticanja samozapošljavanja u turizmu i poljoprivredi, provedene aktivnosti podizanja svijesti o mogućnostima samozapošljavanja u turizmu i poljoprivredi, kao i aktivnosti podrške razvoja poduzetničkih ideja
PROJEKTI / AKTIVNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> a. Priprema programa i plana samozapošljavanja u turizmu i poljoprivredi b. Provedba plana samozapošljavanja (održavanje predavanja, tečajeva, radionica, referentnih posjeta i drugih aktivnosti planiranih programima)
RAZVOJNI UČINAK	Povećana zapošljivost ugroženih društvenih skupina (žene, mladi, dugotrajno nezaposleni), obogaćivanje turističke ponude autohtonim proizvodima, povećanje prepoznatljivosti domaćih proizvoda izvan granica Općine, povećanje aktivnosti organizacija civilnog društva i poduzetnika, te njihove suradnje s lokalnim stanovništvom
MJERA	1.1.4 RAZVOJ PODUZETNIČKOG UDRUŽIVANJA U TURISTIČKIM I POLJOPRIVREDNIM DJELATNOSTIMA
SVRHA MJERE	Jačanje konkurentnosti poduzetništva turističkih i poljoprivrednih djelatnosti, te povećanje plasmana proizvoda i usluga na nacionalnom i međunarodnom tržištu
CILJ MJERE	Potaknuti poduzetničko udruživanje interesno-utjecajnih skupina (lokalna samouprava, institucije, poduzetnici, organizacije civilnog društva i dr.) turističkih i poljoprivrednih djelatnosti i pružiti podršku u svrhu jednostavnijeg i konkurentnijeg nastupa na tržištima
REZULTAT	Izrađena analiza potreba i mogućnosti razvoja poduzetničkog udruživanja interesno-utjecajnih skupina kao i uspostava određenog oblika poduzetničkog udruživanja u svrhu razvoja bogate i prepoznatljive turističke ponude

PROJEKTI / AKTIVNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> a. Izrada analize potreba i mogućnosti uspostave određenog oblika poduzetničkog udruživanja (klaster, zadruga, ili dr.) b. Izrada prijedloga (nacrt) programa rada određenog oblika poduzetničkog udruživanja c. Izrada studije opravdanosti osnivanja određenog oblika poduzetničkog udruživanja d. Uspostava odabranog oblika poduzetničkog udruživanja e. Provedba programa rada određenog oblika poduzetničkog udruživanja
RAZVOJNI UČINAK	Aktivirana lokalna zajednica na svim razinama (stanovnici, udruge, društva, poduzetnici i dr.) u svrhu planiranja i realizacije pripreme prepoznatljivih autohtonih proizvoda koji će se nuditi posjetiteljima Općine i šire, povećana zaposlenost, brendirani proizvodi, obogaćena turistička ponuda
MJERA	1.1.5 RAZVOJ PODUZETNIČKE I POSLOVNE INFRASTRUKTURE
SVRHA MJERE	Ulaganje u poslovnu infrastrukturu kao i povezane poslovne usluge u svrhu stvaranja bogatije poduzetničke klime i privlačenja investicija
CILJ MJERE	Osigurati podršku daljnjem razvoju postojećih poduzetnika, privući nova ulaganja i stvoriti mogućnosti za otvaranje novih radnih mjesta
REZULTAT	Razvijena poduzetnička i poslovna infrastruktura, uspostavljen poduzetnički informacijski centar čiji su resursi osposobljeni za pružanje visoko kvalitetne podrške postojećim i budućim poduzetnicima te potencijalnim ulagačima, održane edukacije za poduzetnike i poljoprivrednike
PROJEKTI / AKTIVNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> a. Priprema plana razvoja poduzetničke i poslovne infrastrukture b. Stvaranje infrastrukturno opremljene poduzetničke zone Šelebajka c. Ulaganje u poslovnu i poduzetničku potpornu infrastrukturu d. Uspostava poduzetničkog informacijskog centra e. Razvoj programa osposobljavanja mladih u deficitarnim zanimanjima na području Općine f. Izrada i provedba plana edukacije za poduzetnike i poljoprivrednike
RAZVOJNI UČINAK	Porast proizvodnje, povećanje zaposlenosti, sprječavanje depopulacije Općine, poticanje poduzetničkog duha mladih, privlačenje stranih investitora, osiguravanje daljnjih preduvjeta za inovativnu proizvodnju i poduzetništvo
PRIORITET	1.2 UNAPRJEĐENJE I RAZVOJ KOMUNALNE I PROMETNE INFRASTRUKTURE
MJERA	1.2.1 RAZVOJ SUSTAVA ODVODNJE
SVRHA MJERE	Zaštita okoliša od štetnih utjecaja komunalnih i otpadnih voda
CILJ MJERE	Uspostaviti sustav prikupljanja i pročišćavanja otpadnih voda
REZULTAT	Izrađena potrebna tehnička i projektna dokumentacija u svrhu pripreme i izgradnje sustava prikupljanja i pročišćavanja otpadnih voda, uspostavljen sustav za prikupljanje otpadnih voda što uključuje edukaciju stanovnika i nabavu potrebne opreme za prikupljanje otpadnih voda, izgrađeno postrojenje za pročišćavanje otpadnih voda

PROJEKTI AKTIVNOSTI /	<ul style="list-style-type: none"> a. Priprema tehničke i projektne dokumentacije b. Uspostava sustava za prikupljanje otpadnih voda (uključujući opremu za prikupljanje otpadnih voda i edukaciju stanovnika) c. Izgradnja postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda
RAZVOJNI UČINAK	Veći broj domaćinstava uključen u javni sustav odvodnje, veća količina otpadnih voda koja se pročišćava nakon prikupljanja
MJERA	1.2.2 RAZVOJ ŠIROKOPOJASNOG PRISTUPA INTERNETU
SVRHA MJERE	Omogućavanje brzog širokopojasnog pristupa Internetu svim građanima, gospodarstvu, turizmu i ustanovama Općine povećanjem mogućnosti korištenja širokog izbora usluga informacijskog društva te uvođenje novih informacijsko-komunikacijskih tehnologija uz stalni razvoj novih usluga, bez kojih je nezamisliv novi način života i poslovanja u 21. stoljeću
CILJ MJERE	Osigurati preduvjete za napredne usluge obrazovanja, e-poslovanja, e-javne uprave, zdravstvenih elektroničkih usluga, ali i drugih usluga na području kulture, razonode i načina života, te doprinijeti dodatnom povećanju konkurentnosti gospodarstva i kvalitete života na području Općine
REZULTAT	Izgrađena infrastruktura za širokopojasni pristup Internetu kao jedna od pretpostavki budućeg gospodarskog i društvenog razvoja Općine
PROJEKTI AKTIVNOSTI /	<ul style="list-style-type: none"> a. Izrada dokumentacije za izgradnju širokopojasne infrastrukture b. Izgradnja širokopojasne infrastrukture
RAZVOJNI UČINAK	Povećane mogućnosti daljnjeg razvoja turizma, obrazovanja i cjeloživotnog učenja, transformacija Općine u suvremenu elektroničku upravu uz uključivanje stanovništva u informacijsko društvo koje će u konačnici rezultirati višom kvalitetom života iskorištenjem e–usluga čime bi se mogli zaustaviti ili barem usporiti uočeni negativni populacijski trendovi, te postići uravnoteženija dobna struktura stanovništva
MJERA	1.2.3 POBOLJŠANJE KVALITETE PROMETNICA I PROMETNE POVEZANOSTI
SVRHA MJERE	Olakšavanje kretanja ljudi i povećanje kvalitete prijevoza roba na lokalnoj, županijskoj i regionalnoj razini
CILJ MJERE	Poboljšati prometnu povezanost i sigurnost, dostupnost Općine kao i dostupnost javnog prijevoza putnicima
REZULTAT	Izgrađene i/ili uređene javne i nerazvrstane ceste, uređeni šumski putovi
PROJEKTI AKTIVNOSTI /	<ul style="list-style-type: none"> a. Izgradnja / uređenje nerazvrstanih cesta i šumskih putova b. Izrada dokumentacije za izgradnju i rekonstrukciju javnih i nerazvrstanih cesta c. Izgradnja i rekonstrukcija prometne infrastrukture i javnih i nerazvrstanih cesta (uključujući cestovne građevine) d. Uspostava sustava za dugoročno održavanje nerazvrstanih cesta e. Razvoj i unaprjeđenje sustava javnog prijevoza putnika f. Uređenje željezničke infrastrukture (postaje)
RAZVOJNI UČINAK	Bolja povezanost Općine na svim razinama, kvalitetnije usluge javnog prijevoza putnika, sigurnije prometnice

STRATEŠKI CILJ	2. ODRŽIVO UPRAVLJANJE PRIRODNIM RESURSIMA I ZAŠTITA OKOLIŠA
PRIORITET	2.1 UNAPRJEĐENJE ENERGETSKE UČINKOVITOSTI I ZAŠTITA OKOLIŠA
MJERA	2.1.1 POVEĆANJE ENERGETSKE UČINKOVITOSTI U JAVNOM, PRIVATNOM I CIVILNOM SEKTORU
SVRHA MJERE	Uspostava sustava učinkovitog korištenja energije
CILJ MJERE	Ulagati u aktivnosti uspostave i povećanja energetske svojstava javnih zgrada, privatnih objekata te održavanje javne rasvjete
REZULTAT	Izrađeni planovi energetske učinkovitosti, izrađena projektna i tehnička dokumentacija za projekte energetske učinkovitosti, povećana energetska učinkovitost zgrada i obiteljskih kuća, održavan i unaprijeđen sustav javne rasvjete
PROJEKTI AKTIVNOSTI /	<ul style="list-style-type: none"> a. Izrada planova energetske učinkovitosti b. Energetski pregledi (javne zgrade i privatne kuće) c. Izrada projektna i tehničke dokumentacije za projekte energetske učinkovitosti d. Energetska obnova zgrada i obiteljskih kuća e. Rekonstrukcija, održavanje i daljnje unaprijeđenje sustava javne rasvjete
RAZVOJNI UČINAK	Smanjenje potrošnje energenata te poboljšanje preduvjeta za kvalitetnije i zdravije uvjete života
MJERA	2.1.2 POTICANJE KORIŠTENJA OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE I EKOLOŠKI PRIHVATLJIVIH GORIVA
SVRHA MJERE	Promicanje korištenja obnovljivih izvora energije
CILJ MJERE	Osigurati poticajno okruženje za korištenje obnovljivih izvora energije (OIE) i ekološki prihvatljivih goriva
REZULTAT	Izgrađeni novi sustavi korištenja solarne energije te održavani i unaprijeđeni postojeći, ugrađeni sustavi za proizvodnju toplinske energije iz OIE, informirana i educirana lokalna zajednica
PROJEKTI AKTIVNOSTI /	<ul style="list-style-type: none"> a. Održavanje postojećih i ugradnja novih sustava korištenja solarne energije b. Ugradnja i održavanje sustava za proizvodnju toplinske energije iz ostalih OIE c. Informiranje i poticanje lokalne zajednice na korištenje obnovljivih izvora energije
RAZVOJNI UČINAK	Povećanje svijesti o energetske razvoju Općine i korištenju OIE, učinkovito korištenje prirodnih resursa, podizanje razine kvalitete života
MJERA	2.1.3 UNAPRJEĐENJE SUSTAVA ZBRINJAVANJA OTPADA
SVRHA MJERE	Očuvanje okoliša daljnjim razvojem ekološki prihvatljivog i održivog sustava gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini
CILJ MJERE	Uspostaviti održiv sustav zbrinjavanja otpada

REZULTAT	Povećana svijest lokalnog stanovništva i privrede o važnosti i mogućnostima zbrinjavanja otpada, uspostavljen sustav razvrstavanja otpada u domaćinstvima, adekvatna sanacija novih odlagališta otpada
PROJEKTI AKTIVNOSTI /	<ul style="list-style-type: none">a. Priprema projekata za održivo upravljanje otpadomb. Unaprjeđenje sustava zbrinjavanja otpada (razdvajanje/reciklaža otpada, odlaganje, odvoz, i dr.)c. Briga o saniranim i potencijalnim novim odlagalištima otpadad. Podizanje javne svijesti s ciljem smanjenja stvaranja otpada, povećanja odvojenog skupljanja i ponovnog korištenja
RAZVOJNI UČINAK	Unaprjeđen sustav očuvanja okoliša, smanjena potreba za nastankom otpada, smanjena ugroza od zagađivanja okoliša

STRATEŠKI CILJ	3. UNAPRJEĐENJE KVALITETE ŽIVLJENJA I RAZVOJ LOKALNE SAMOUPRAVE
PRIORITET	3.1 POBOLJŠANJE KVALITETE ŽIVLJENJA
MJERA	3.1.1 IZGRADNJA I OPREMANJE DRUŠTVENE INFRASTRUKTURE
SVRHA MJERE	Omogućavanje poticajnih uvjeta za planiranje obitelji i podizanje kvalitete života na području Općine
CILJ MJERE	Razvoj i unaprjeđenje infrastrukture za predškolski odgoj i osnovnoškolsko obrazovanje, kao i ostale društvene infrastrukture u funkciji organizacija civilnog društva i udruga građana
REZULTAT	Prošireni i obnovljeni predškolski i osnovnoškolski kapaciteti i unaprjeđena društvena infrastruktura na svim razinama
PROJEKTI / AKTIVNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> a. Unaprjeđenje javnih temeljnih usluga b. Priprema dokumentacije, izgradnja, rekonstrukcija i opremanje društvene infrastrukture (vatrogasni dom, općinski trg, sportska dvorana uz postojeću područnu školu, rekonstrukcija i adaptacija područne škole i dr.) c. Uspostava i opremanje polivalentnog centra za potrebe organizacija civilnog društva i udruga građana (dio zgrade vatrogasnog doma) d. Razvoj i provedba programa organizacija civilnog društva
RAZVOJNI UČINAK	Poticajni uvjeti za odgoj i školovanje djece te podizanje razine kvalitete života i razvijanje društvenih sadržaja, obogaćena turistička ponuda i prepoznatljivost Općine
MJERA	3.1.2 RAZVOJ I USPOSTAVA SUSTAVA BRIGE O RANJIVIM DRUŠTVENIM SKUPINAMA
SVRHA MJERE	Stvaranje preduvjeta za kvalitetno življenje te razvoj i uključenost lokalnog stanovništva na tržištu rada
CILJ MJERE	Uspostaviti sustavnu brigu o stanovnicima Općine i provoditi programe za stjecanje znanja u svrhu lakšeg zapošljavanja
REZULTAT	Uspostavljeni programi i provedene aktivnosti brige o ranjivim skupinama (osobe starije životne skrbi, mladi, žene, trajno nezaposleni), osmišljena i provedena provedba programa cjeloživotnog učenja i razvoja stanovnika
PROJEKTI / AKTIVNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> a. Razvoj i provedba programa brige o starijim osobama b. Uspostava izvaninstitucionalnih oblika skrbi o starijim osobama c. Unaprjeđenje zdravstvenog sustava (uspostava sustava mobilnih zdravstvenih usluga, provedba zdravstvenih preventivnih mjera, i dr.) d. Razvoj, uspostava i provedba programa cjeloživotnog učenja (informatička, financijska i jezična pismenost, meke vještine i dr.)
RAZVOJNI UČINAK	Povećana zaposlenost i mobilnost radne snage, stvoreni kvalitetni uvjeti za život ranjivih društvenih skupina
MJERA	3.1.3 UNAPRJEĐENJE REGIONALNE I PREKOGRANIČNE SURADNJE

SVRHA MJERE	Promicanje održivog, sigurnog i vitalnog graničnog područja
CILJ MJERE	Potaknuti suradnju dionika na regionalnom i prekograničnom području (lokalna samouprava, poduzetnici, turistički djelatnici, udruge, i dr.)
REZULTAT	Podignuta razina svijesti o važnosti očuvanja okoliša, uspostavljen zajednički sustav upravljanja prirodnim bogatstvima (rijeka Kupa), razvijena zajednička / povezana turistička infrastruktura i turistička ponuda
PROJEKTI/ AKTIVNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> a. Podizanje razine svijesti o važnosti očuvanja prirode b. Uspostava zajedničkog sustava upravljanja prirodnim bogatstvima (rijeka Kupa) c. Razvoj zajedničke turističke infrastrukture i ponude
RAZVOJNI UČINAK	Aktivirani dionici na regionalnom i pograničnom području u svrhu iskorištavanja sinergijskih učinaka zajedničkog upravljanja resursima, ostvareni preduvjeti za daljnji regionalni razvoj, bolja prepoznatljivost područja na regionalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini, bogatija turistička ponuda, veća mobilnost posjetitelja i turista
MJERA	3.1.4 POTICANJE DEMOGRAFSKE OBNOVE
SVRHA MJERE	Osiguranje poticajnog okruženja za planiranje i proširenje obitelji
CILJ MJERE	Razviti i uspostaviti sustav za poticanje demografske obnove na području Općine Kamanje
REZULTATI	Izrađeni programi zadržavanja mladih, mladih obitelji i obitelji s više djece te izrađeni programi privlačenja novih mladih obitelji
PROJEKTI/ AKTIVNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> a. Izrada plana demografskog razvoja Općine b. Izrada i provedba plana zadržavanja mladih, mladih obitelji i obitelji s više djece c. Izrada plana privlačenja novih mladih obitelji
RAZVOJNI UČINAK	Usporavanje depopulacije Općine, bolja demografska slika Općine
PRIORITET	3.2 RAZVOJ LOKALNE SAMOUPRAVE
MJERA	3.2.1 USPOSTAVA SUSTAVA PLANIRANJA I UPRAVLJANJA RAZVOJEM OPĆINE
SVRHA MJERE	Kvalitetnije upravljanje planiranjem i razvojem Općine
CILJ MJERE	Uspostaviti sustav kratkoročnog i dugoročnog planiranja razvoja Općine
REZULTAT	Uspostavljen razvojni tim kao i učinkovit sustav planiranja i provedbe ruralnog razvoja Općine, izrađeni urbanistički planovi Općine

PROJEKTI AKTIVNOSTI /	<ul style="list-style-type: none"> a. Uspostava i edukacija općinskog razvojnog tima b. Izrada i ažuriranje prostorno-planske dokumentacije c. Priprema, (prijava) i provedba projekata ruralnog razvoja Općine d. Uključivanje zajednice u planiranje i provedbu projekata na razini Općine e. Razvoj i unaprjeđenje suradnje s dionicima lokalnog i regionalnog razvoja (županijska razvojna strategija, LAG Vallis Colapis)
RAZVOJNI UČINAK	Poboljšani uvjeti življenja provedbom razvojnih projekata na razini Općine, osigurani preduvjeti za učinkovitije strateško planiranje i upravljanje
MJERA	3.2.2 MODERNIZACIJA POSLOVNIH PROCESA I JAČANJE OPĆINSKIH KAPACITETA
SVRHA MJERE	Kvalitetnije pružanje javnih usluga i provedba upravnih/administrativnih postupaka na lokalnoj razini
CILJ MJERE	Unaprijediti pružanje javnih usluga i provedbu upravnih postupaka optimizacijom i automatizacijom poslovnih procesa, kao i razvojem javnih potencijala
REZULTAT	Identificirana uska grla i prijedlozi optimizacije poslovnih procesa, općinski kapaciteti ojačani s ciljem pružanja kvalitetnijih usluga, uspostavljen organizacijski i operativni okvir za upravljanje lokalnim uslugama, uspostavljeno elektroničko poslovanje
PROJEKTI AKTIVNOSTI /	<ul style="list-style-type: none"> a. Uspostava sustava upravljanja lokalnim uslugama (turizam, komunalne djelatnosti) b. Optimizacija i automatizacija poslovnih procesa c. Informatizacija općinskog poslovanja d. Jačanje kapaciteta općinske administracije
RAZVOJNI UČINAK	Učinkovitija realizacija upravnih/administrativnih postupaka, bolja kvaliteta pružanja usluga stanovnicima i poslovnom sektoru, kompetentni resursi

PROVEDBA SRP-a

U svrhu učinkovite i kvalitetne provedbe SRP-a Općine Kamanje, izrađen je detaljan akcijski i terminski plan provedbe za 2017. godinu, koji uključuje procijenjeni trošak i planirane izvore financiranja pojedine aktivnosti.

Provedbu će, uz općinski razvojni tim na čelu s načelnikom Općine, pratiti i nadzirati i Općinsko vijeće, kojeg će provedbeni tim na šestomjesečnoj razini izvještavati o napretku provedbe SRP-a. Tijekom vremenskog razdoblja provedbe SRP-a (do 2020. godine), svake će se godine do kraja listopada izraditi detaljni akcijski i terminski plan za narednu godinu. S obzirom da je SRP „živi dokument“, isti je u svakom trenutku podložan izmjenama i dopunama s ciljem pravovremenog usklađivanja sa svim pozitivnim i/ili negativnim promjenama nastalim u okruženju.

Rezultati provedbe SRP-a u svakom će trenutku biti podložni evaluaciji, a u svrhu kreiranja mogućnosti za pravovremene intervencije i prilagodbe s ciljem postizanja što većeg razvojnog učinka.

Akcijski plan za 2017. godinu sadržava osnovne podatke o aktivnostima koje je potrebno poduzeti, njihovom trajanju, zaduženoj organizaciji, financijskim sredstvima za aktivnosti za koje je to poznato te potencijalnom izvoru financiranja razvojnih projekata. Akcijski plan izrađen je u suradnji s Radnom skupinom te je podložan izmjenama tijekom njegove provedbe.

Tablica 3: Akcijski plan provedbe SRP-a za 2017. godinu

MJERA / AKTIVNOST	MJESEC / 2017.												ZADUŽENJE	PROCJENA TROŠKA (KN)	POTENCIJALNI IZVOR FINANCIRANJA	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12				
1. KONKURENTNO GOSPODARSTVO, RAZVOJ TURIZMA I INFRASTRUKTURE																
1.1.2. d) Izrada dokumentacije za izgradnju smještajnih i ugostiteljskih kapaciteta - kamp „Petriški kut“														Općina Kamanje	320.000,00 kn	Općina Kamanje
1.2.3. b) Izrada dokumentacije za izgradnju i rekonstrukciju javnih i nerazvrstanih cesta – nogostup (kolnik, odvodnja) uz D228														Općina Kamanje	250.000,00 kn	Općina Kamanje
1.2.3. c) Izgradnja i rekonstrukcija prometne infrastrukture i javnih i nerazvrstanih cesta (uključujući cestovne građevine) - gradnja nove kolničke konstrukcije s odvodnjom i asfaltiranjem (cca 8 km) na dionici Reštovo, Kamanje, Brlog Ozaljski, Mali Vrh Kamanjski i Veliki Vrh Kamanjski														Općina Kamanje	9.000.000,00 kn	Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj, mjera 7.2.2
1.2.3. c) Izgradnja i rekonstrukcija prometne infrastrukture i javnih i nerazvrstanih cesta (uključujući cestovne građevine) – ulica Uz groblje														Općina Kamanje	970.000,00 kn	80% nacionalni izvori 20% Općina Kamanje
1.2.3. c) Izgradnja i rekonstrukcija prometne infrastrukture i javnih i nerazvrstanih cesta (uključujući cestovne građevine) – potporni zid u Brlogu														Općina Kamanje	30.000,00 kn	Općina Kamanje

1.2.3. c) Izgradnja i rekonstrukcija prometne infrastrukture i javnih i nerazvrstanih cesta (uključujući cestovne građevine) – potporni zid u Preseki																			Općina Kamanje	20.000,00 kn	Općina Kamanje
1.2.3. c) Izgradnja i rekonstrukcija prometne infrastrukture i javnih i nerazvrstanih cesta (uključujući cestovne građevine) – Gradnja nogostupa, rekonstrukcija kolnika i javne rasvjete uzduž D228 u duljini 4,8 km u naseljima Orljakovo i Kamanje																			Općina Kamanje	14.400.000,00 kn	80% nacionalni izvori 20% Općina Kamanje
1.2.3. c) Izgradnja i rekonstrukcija prometne infrastrukture i javnih i nerazvrstanih cesta (uključujući cestovne građevine) – Modernizacija javne rasvjete (zamjena svjetlećih tijela i postavljanje novih stupova)																			Općina Kamanje	200.000,00 kn	80% nacionalni izvori 20% Općina Kamanje
3. UNAPRJEĐENJE KVALITETE ŽIVLJENJA I RAZVOJ LOKALNE SAMOUPRAVE																					
3.1.1. b) Priprema dokumentacije i provedba izgradnje, rekonstrukcije i opremanje društvene infrastrukture - dogradnja vatrogasnog doma za potrebe novog dječjeg vrtića																			Općina Kamanje	1.700.000,00 kn	Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj, mjera 7.4.1.
3.1.1. b) Priprema dokumentacije i provedba izgradnje, rekonstrukcije i opremanje društvene infrastrukture – uređenje trga kraj zgrade Općine																			Općina Kamanje	Sredstva su planirana u okviru 1.2.3. c) Izgradnja i rekonstrukcija prometne infrastrukture i javnih i nerazvrstanih cesta (uključujući cestovne građevine) – ulica Uz groblje	80% nacionalni izvori 20% Općina Kamanje

OVAJ PROJEKT SUFINANCIRAN JE SREDSTVIMA EUROPSKE UNIJE

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj

Strateški razvojni program Općine Kamanje 2016. - 2020.



PROGRAM RURALNOG RAZVOJA 2014. – 2020.

Udio sufinanciranja: 85% EU, 15% RH

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj: Europa ulaže u ruralna područja

PLAN RAZVOJA ŠIROKOPOJASNE INFRASTRUKTURE

Program razvoja širokopojasne infrastrukture Općine Kamanje predstavlja nacrt strateškog plana razvoja pristupne širokopojasne infrastrukture slijedeće generacije na područjima Općine Kamanje u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja operatora elektroničkih komunikacija (telekomunikacijskih operatora) i davatelja usluga na tržištu, čime je opravdano izgradnju širokopojasne infrastrukture sufinancirati javnim sredstvima, odnosno sredstvima državnih potpora.

Plan razvoja otvorene širokopojasne pristupne elektroničke komunikacijske infrastrukture u Općini Kamanje definira područje na kojem je, u skladu sa sveukupnim planovima i potrebama razvoja Općine, potrebno krajnjim korisnicima omogućiti pristup mreži. Plan razvoja je također dio dokumentacije neophodne za javni natječaj pri odabiru investicijskog partnera, izvođača izgradnje, upravljanja i održavanja otvorene širokopojasne mreže u Općini. Detaljan plan razvoja širokopojasne infrastrukture opisan je u posebnom dokumentu „Plan razvoja širokopojasne infrastrukture Općine Kamanje“ koji je sastavni dio ove strategije.

Strateški razvojni program Općine Kamanje

DODATAK 1 – ANALIZA STANJA

2016. – 2020.

DODATAK 1: Analiza stanja

Sadržaj

1. Geoprostorna, hidrografsko-geografska i klimatska obilježja	24
2. Demografska obilježja	27
3. Gospodarstvo	33
4. Indeks razvijenosti	45
5. Infrastruktura	48
6. Povijesna, kulturna i prirodna baština	53
7. Zaštita okoliša	55
8. Lokalna samouprava	57

1. Geoprostorna, hidrografsko-geografska i klimatska obilježja

1.1. Geoprostorna obilježja

Karlovačka županija obuhvaća površinu od 3.622 km² i graniči s dvije susjedne države: Slovenijom i Bosnom i Hercegovinom, te s četiri županije: Zagrebačkom, Sisačko-moslavačkom, Primorsko-goranskom i Ličko-senjskom županijom.

Slika 1. Zemljopisni položaj Karlovačke županije



Karlovačka županija jedna je od 21 jedinice područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj te se ubraja u veće županije s bitnim tranzitnim, prometnim i geostrateškim položajem budući da predstavlja sjecište i čvorište najvažnijih prometnica povezujući Europu s Jadranskom obalom. Grad Karlovac središte je Županije koja obuhvaća 5 gradova: Duga Resa, Karlovac, Ogulin, Ozalj i Slunj, i 17 općina: Barilović, Bosiljevo, Cetingrad, Draganić, Generalski Stol, Josipdol, Kamanje, Krnjak, Lasinja, Neretić, Plaški, Rakovica, Ribnik, Saborsko, Tounj, Vojnić i Žakanje.

Općina Kamanje smještena je na zapadnom dijelu Karlovačke županije uz rijeku Kupu na sjeveru koja je dijelom i državna granica s Republikom Slovenijom. Na zapadu i jugu graniči s Općinom Žakanje, s istočne strane s Gradom Ozljem, a na sjeveru s Republikom Slovenijom. Proteže se na 14,81 km², zauzima 0,4% površine Karlovačke županije te je najmanja općina u županiji. Općina ima ruralni karakter i obuhvaća 7 naselja: Brlog Ozaljski, Kamanje, Mali Vrh Kamanjski, Orljakovo, Preseka Ozaljska, Reštovo i Veliki Vrh Kamanjski. Naselja su okružena prirodnim livadama, šumarcima i površinama koje su kultivirane pod vinogradima, vrtovima i voćnjacima. Kamanje je status općine dobilo 12.11.2003. godine, a do tada je područje Općine pripadalo Općini Žakanje.

Slika 2 - Zemljopisni položaj Općine Kamanje

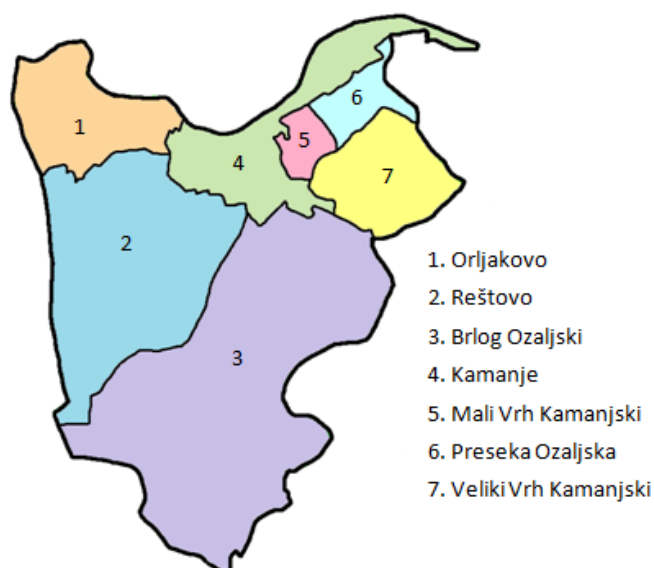


Položaj Općine Kamanje, pa tako i cijele Karlovačke županije, ima izuzetno važan položaj u prometnom smislu budući da sve veze kontinentalnog i priobalnog dijela Hrvatske, odnosno sjevernog i južnog dijela, prolaze njezinim područjem. Obzirom na mali broj prirodnih zapreka, prostor je geografski najpovoljniji u pogledu povezivanja Podunavlja i Panonske nizine s Jadranom te se nalazi na važnom prometnom pravcu od Karlovca preko Ozlja do državnog prijelaza s Republikom Slovenijom u Jurovskom Brodu.

1.2. Hidrografsko-geografska obilježja

Općina Kamanje je u južnom dijelu brdovita, dok je ostali prostor brežuljkast i pokriven šumama, livadama, oranicama te vinogradima i voćnjacima. Rijeka Kupa izvire u Nacionalnom parku Risnjak kod mjesta Rastove. Ispod izvora rijeka je brza, dok se nakon nekoliko kilometara smiruje i postaje mirna rijeka ispresijecana mnogim umjetnim slapovima koji su u prošlosti služili za pokretanje vodenica. Riblji fond je bogat i raznolik. Rizik od poplave je nizak zbog topografskih karakteristika te do sada nisu zabilježene poplave većih razmjera. Vinogradi i voćnjaci zasađeni su na obroncima i padinama, a kukuruz i povrtna kultura se uzgajaju na ravnijim površinama. Najniži dio Općine je na području spilje Vrlovke s približno 145 metara nadmorske visine, glavno naselje Kamanje je na 177 metara, a najviši dio je Ribarova ravan na 461 metar nadmorske visine.

Slika 3 - Položaj naselja unutar Općine Kamanje



1.3. Klimatska obilježja

Klima Općine Kamanje ima obilježja umjerene kontinentalne klime. Klimu karakteriziraju umjereno topla i kišovita ljeta i hladne zime. U najvišim dijelovima Općine srednja godišnja temperatura zraka iznosi 7-8 °C, dok u najnižim dijelovima iznosi oko 10 °C. U ljetnim mjesecima (lipanj, srpanj, kolovoz) zabilježene su najviše temperature koje prelaze 30 °C, dok su najniže temperature zabilježene u siječnju, ožujku i prosincu. Na samom području nema meteoroloških stanica, pa se podaci o klimi dobivaju od meteoroloških stanica u Karlovcu i Žumberku (Lipovec, Rude).

Česte i obilne kiše padaju u razdoblju od svibnja do srpnja, te u studenom, dok manje kiše pada u veljači, siječnju i ožujku, s godišnjim prosjekom oko 1.100 milimetara po metru kvadratnom.

Povoljan geoprostorni položaj i povoljna klima čine Općinu Kamanje ugodnim mjestom za život te pogodnom za razvoj turizma. Osobitosti reljefa i klime dobar su preduvjet za daljnji razvoj selektivnih vrsta turizma poput cikloturizma.

Geoprostorna blizina Republike Slovenije strateška je snaga Općine Kamanje kao i dosadašnja suradnja s Republikom Slovenijom koja je na zadovoljavajućoj razini, posebno u dijelu provedbe zajedničkih projekata financiranih sredstvima Europske unije. Međutim, državna granica još uvijek donekle otežava i usporava protok ljudi što može biti nedostatak kod razvoja turizma do ulaska Hrvatske u Schengenski prostor.

2. Demografska obilježja

2.1. Stanovništvo

Prema posljednjem popisu stanovništva provedenom 2011. godine u Karlovačkoj županiji živi ukupno 128.899 stanovnika odnosno 3% ukupnog stanovništva Hrvatske. Broj stanovnika Karlovačke županije smanjio se za 9,1% u odnosu na broj utvrđen popisom stanovništva iz 2001. godine. Prosječna gustoća naseljenosti Karlovačke županije je 35,55 st/km², što je znatno niže od prosjeka Republike Hrvatske koji iznosi 75,71 st/km².

Tablica 1. Opći podaci o Karlovačkoj županiji

	Površina km ²	Broj stanovnika	Broj stanovnika na km ²	Broj gradova	Broj općina	Broj naselja
Karlovačka županija	3.626	128.899	35,55	5	17	649

Izvor: Državni zavod za statistiku, popis stanovništva iz 2011. godine; analiza i obrada: Fina

Najveći broj stanovnika (55.705 stanovnika ili 43,22% ukupnog stanovništva Karlovačke županije) živi u županijskom centru - gradu Karlovcu. Slijede grad Ogulin s 13.915 stanovnika (10,80% stanovništva Karlovačke županije) te grad Duga Resa s 11.180 stanovnika (8,67% stanovništva Karlovačke županije). Na općinskoj razini, najveći broj stanovnika živi u Općini Vojnić (4.764 što čini 3,70% ukupnog broja stanovnika Karlovačke županije) i Općini Josipdol (3.773 stanovnika odnosno 2,93% ukupnog broja stanovnika), te su jedine općine s više od 3.000 stanovnika na području Karlovačke županije.

Općina Kamanje je uz Općine Ribnik i Saborsko jedna od tri najmanje općine Karlovačke županije i broji tek 891 stanovnika, što čini 0,69% ukupnog stanovništva Karlovačke županije. Najviše stanovnika živi u naselju Kamanje (366 stanovnika) koje je ujedno i općinsko središte. Slijede ga naselje Orljakovo s 188 stanovnika te Reštovo s 104 stanovnika. Najmanje stanovnika živi u naseljima Preseka Ozaljska (12 stanovnika), Veliki Vrh Kamanjski (65 stanovnika) i Mali Vrh Kamanjski (67 stanovnika).

Tablica 2. Stanovništvo Karlovačke županije po općinama i gradovima

	Ukupno	Radno sposobno stanovništvo (15-64 god)	Prosječna starost	Koeficijent starosti
Karlovačka županija	128.899	84.359	44	27,3
Gradovi				
Duga Resa	11.180	7.697	43,3	24,9
Karlovac	55.705	36.833	43,8	26,8
Ogulin	13.915	9.322	42,6	24,3
Ozalj	6.817	4.566	43,7	25,9
Slunj	5.076	3.062	45,8	31,9
Općine				
Barilović	2.990	1.929	44,5	28,5
Bosiljevo	1.284	835	46,9	29,6
Cetingrad	2.027	1.254	43,4	27,6
Draganić	2.741	1.700	45,3	30,3
Generalski stol	2.642	1.684	46,5	30,5
Josipdol	3.773	2.408	42,7	26,4
Kamanje	891	647	42,9	22,8
Krnjak	1.985	1.194	48,9	37,3
Lasinja	1.624	972	45,9	32,8
Netretić	2.862	1.814	46,3	31,3
Plaški	2.090	1.243	47,2	34,7
Rakovica	2.387	1.521	40,2	22,1
Ribnik	475	303	47,9	32,0
Saborsko	632	317	51,8	42,7
Tounj	1.150	731	44,9	29,5
Vojnić	4.764	2.997	45,3	31,4
Žakanje	1.889	1.330	42,3	22,2

Izvor: Državni zavod za statistiku, popis stanovništva iz 2011. godine; analiza i obrada: Fina

Prosječna starost stanovništva u Republici Hrvatskoj iznosi 41,7 godina. Prosječna starost stanovništva Karlovačke županije iznosi 44 godine što čini stanovništvo Karlovačke županije starije od prosjeka stanovništva Republike Hrvatske.

Stanovništvo Općine Kamanje u prosjeku je staro 42,9 godine te spada među mlađe stanovništvo gledajući stanovništvo cjelokupne Karlovačke županije, ali je još uvijek po starosti iznad prosjeka Republike Hrvatske. Popisom stanovništva iz 2001. godine prosječna starost Karlovačke županije iznosila je 41,9 godina što ukazuje na trend starenja stanovništva u Županiji.

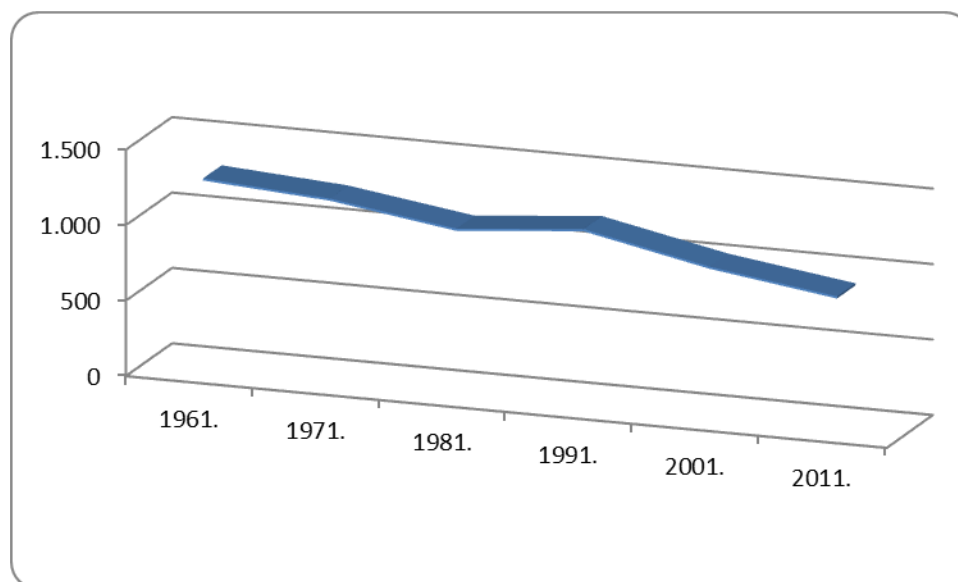
U vrijeme popisa stanovništva 2001. godine, općina Kamanje je pripadala Općini Žakanje, te je prosječna starost iznosila 40,2 godine, u odnosu na 42,9 godina iz popisa stanovništva 2011. godine, što također ukazuje na trend starenja stanovništva kako u Županiji tako i u Općini.

Tablica 3. Broj stanovnika po naseljima Općine Kamanje od 1961.-2011. godine

Naselja	1961.	1971.	1981.	1991.	2001.	2011.
Brlog Ozaljski	277	197	164	142	93	89
Kamanje	233	295	365	450	423	366
Mali Vrh Kamanjski	88	84	76	74	60	67
Orljakovo	179	194	189	219	220	188
Preseka Ozaljska	115	75	53	51	19	12
Reštovo	271	234	153	165	112	104
Veliki Vrh Kamanjski	115	144	102	78	81	65
UKUPNO	1.278	1.223	1.102	1.179	1.008	891

Izvor: Državni zavod za statistiku, popis stanovništva iz 2011. godine; analiza i obrada: Fina

Grafikon 1 - Kretanje stanovništva Općine Kamanje od 1961.-2011.



Izvor: Državni zavod za statistiku, popis stanovništva iz 2011. godine; analiza i obrada: Fina

U promatranom razdoblju od 1961. do 2011. godine ukupan broj stanovnika u Općini Kamanje je u konstantnom opadanju. Izuzetak čini 1991. godina kada je broj stanovnika porastao za 77 osoba, odnosno za 6,98%. Temeljem statističkih podataka vidljivo je da je domovinski rat ostavio posljedice na broj stanovnika u Općini obzirom da se u odnosu na 1991. godinu broj stanovnika 2011. godine smanjio za 288 odnosno za 24,43%, i od tada je

u kontinuiranom opadanju.

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku za 2014. godinu stopa prirodnog prirasta u Republici Hrvatskoj bila je negativna i iznosila je -2,7 (-11 273 osobe). Negativno prirodno kretanje pokazuje i vitalni indeks (živorođeni na 100 umrlih), koji je iznosio 77,8.

U istom razdoblju bilježi se i negativan prirodni prirast Karlovačke županije (stopa prirodnog prirasta je -990, a vitalni indeks 50,5), kao i za Općinu Kamanje (stopa prirodnog prirasta je -2, a vitalni indeks 83,3). Vitalni indeks koji je manji od 100 ukazuje na problem većeg broja umrlih nego rođenih. Utješno je da unatoč negativnim pokazateljima prirodnog prirasta, Općina Kamanje zajedno s Općinom Rakovicom ima najbolje pokazatelje prirodnog prirasta na području Karlovačke županije u kojoj ostale općine i gradovi vitalni indeks imaju manji od 65.

Prema posljednjem popisu stanovništva iz 2011. godine u Općini Kamanje živi 871 Hrvata koji čine 97,76% ukupnog stanovništva Općine. Od ostalih narodnosti najzastupljeniji su Slovenci, slijede Srbi te Albanci, ali zajedno čine neznatan udio u ukupnom stanovništvu Općine Kamanje s tek 1,91%.

Tablica 4. Dobna struktura Općine Kamanje prema popisu stanovništva iz 2011. godine

Starost	Ukupno	0-9	10-19	20-34	35-44	45-59	60-69	70 i više
Muškarci	445	37	42	107	55	121	44	39
Žene	446	32	36	94	53	111	47	73
Ukupno	891	69	78	201	108	232	91	112

Izvor: Državni zavod za statistiku, popis stanovništva iz 2011. godine; analiza i obrada: Fina

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, u Općini Kamanje živi podjednak broj muškaraca i žena; 49,94% stanovništva čine muškarci, a 50,06% žene. Što se tiče dobne strukture, 26,40% nalazi se u kategoriji starosti između 45-59 godina, slijedi kategorija 20-34 godine sa 22,56% što se nadovezuje na statistički podatak prema kojem je Općina među mlađima u Karlovačkoj županiji.

Općina Kamanje ima 300 kućanstva, najveći broj kućanstava, njih 72, su ona koja broje 4 člana što čini 24% ukupnog broja kućanstva u Općini. Karlovačka županija ukupno ima 47 524 kućanstva što znači da Općina Kamanje čini neznatni dio kućanstva na razini županije s 0,63%.

Tablica 5. Broj kućanstava u Općini Kamanje prema popisu stanovništva iz 2011. godine

Broj kućanstava	64	69	51	72	23	15	5	1	-	-	-	Ukupan broj kućanstava
												300
Broj članova kućanstva	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11 i >	Prosječan broj osoba u kućanstvu
												2,97

Izvor: Državni zavod za statistiku, popis stanovništva iz 2011. godine; analiza i obrada: Fina

U Republici Hrvatskoj prisutan je proces migracije iz ruralnih u urbana središta, čime se stvara još veći jaz između ruralnih i urbanih područja.

2.2. Obrazovanje

Obrazovna struktura stanovništva Općine Kamanje pokazuje da više od polovice stanovništva, čak 54%, ima samo srednjoškolsko obrazovanje, 26% stanovništva osnovnoškolsko obrazovanje, a samo 9% stanovništva je steklo visoko obrazovanje.

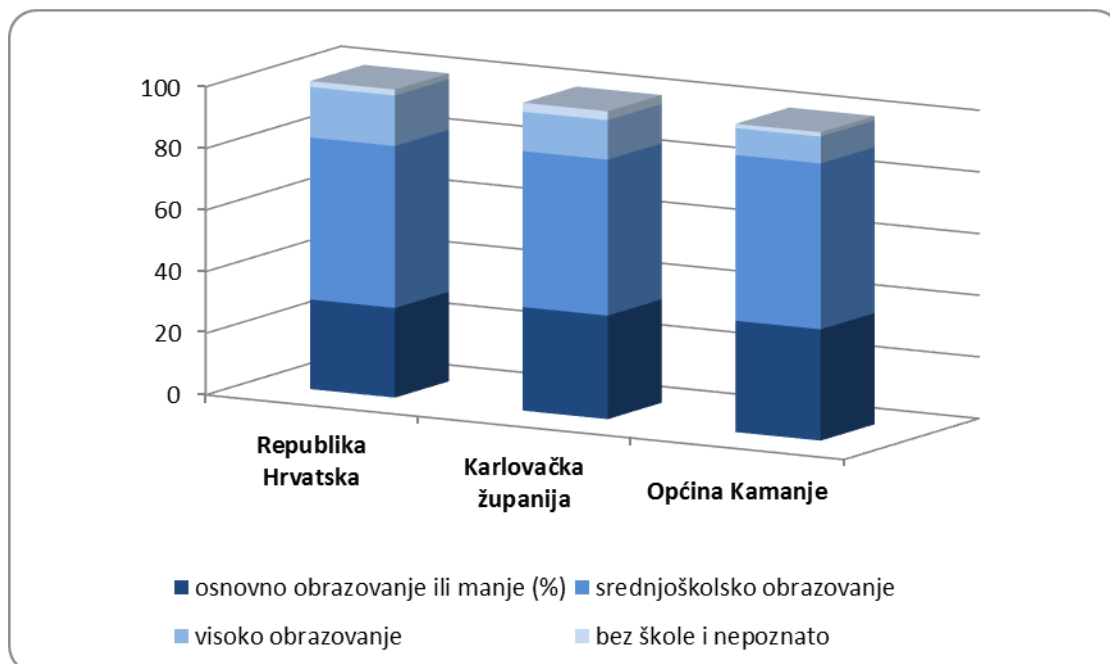
Tablica 6. Obrazovna struktura Općine Kamanje prema popisu stanovništva iz 2011. godine

	Muškarci	Žene	Ukupno	%
Bez škole	5	5	10	1,2
1-3 razreda osnovne škole	3	2	5	0,6
4-7 razreda osnovne škole	31	41	72	9,1
Osnovna škola	70	139	209	26,4
Srednja škola	249	177	426	53,8
Visoko obrazovanje	35	34	69	8,7
Nepoznato	0	1	1	0,1
UKUPNO	393	399	792	100

Izvor: Državni zavod za statistiku, popis stanovništva iz 2011. godine; analiza i obrada: Fina

Usporede li se obrazovni podaci Općine Kamanje s obrazovnom strukturom stanovništva u Karlovačkoj županiji i Republici Hrvatskoj može se prepoznati vidljivo manji postotak visokoobrazovanog stanovništva Općine Kamanje koji uvelike može doprinijeti otežanoj pripremi i provedbi projekata ruralnog razvoja ovog područja.

Grafikon 2 - Komparativna obrazovna struktura



Izvor: Državni zavod za statistiku, popis stanovništva iz 2011. godine; analiza i obrada: Fina

Analiza demografskih pokazatelja Općine Kamanje ukazuje na depopulaciju područja kao i negativan prirodni prirast stanovništva. Stanovništvo Općine starije je od prosjeka Republike Hrvatske. Isti problem prepoznat je na županijskoj razini te je Županijskom razvojnom strategijom Karlovačke županije 2011.-2013. unutar strateškog cilja „Oživljavanje ruralnog prostora i uravnotežen razvoj svih područja Županije“ planiran niz mjera sa svrhom smanjenja razlika između ruralnih i urbanih područja te u konačnici usporavanjem depopulacije.

Smanjenju depopulacije može se pribjeći povećanjem kvalitete življenja kroz uspostavu i razvoj infrastrukture na svim razinama (a ponajviše javne infrastrukture) kao i sadržaja i usluga u službi lokalnog stanovništva, ali i kroz jačanje gospodarskih aktivnosti i poduzetništva mobiliziranjem educiranih resursa.

3. Gospodarstvo

3.1. Poduzetništvo

U Republici Hrvatskoj je u 2011. godini, u ukupnoj strukturi nefinancijskog poslovanja sudjelovalo 99,7% malih i srednjih poduzetnika koji zapošljavaju 68,3% osoba zbog čega je upravo sektor malog i srednjeg poduzetništva prepoznat kao jedan od ključnih faktora gospodarskog rasta i prosperiteta.

U Općini Kamanje prema raspodjeli osnovanih poduzeća prema djelatnostima, od ukupno 37 trgovačkih društava i obrta, 13 poduzeća pripadaju prerađivačkoj industriji (34%), 6 građevinarstvu, 5 prijevozu i skladištenju, 4 trgovini na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala. Za djelatnosti pružanja smještaja i posluživanja hrane registrirana su samo 2 poduzeća.

Na području Općine nalaze se dva veća poljoprivredna gospodarstva (uzgoj svinja i mliječnih krava) te udruženje proizvođača meda. Daljnji razvoj poljoprivrede može se temeljiti na obiteljskim gospodarstvima i tržišnim načelima promoviranjem razvoja ekološke poljoprivrede.

Tablica 7. Poduzeća prema djelatnostima

Djelatnost ¹	Trgovačka društva	Obrti	Ukupno
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	1	-	1
B Rudarstvo i vađenje	-	-	-
C Prerađivačka industrija	10	3	13
D Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	-	-	-
E Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnost sanacije okoliša	1	-	1
F Građevinarstvo	3	3	6
G Trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala	2	2	4
H Prijevoz i skladištenje	3	2	5
I Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	-	1	1
J Informacije i komunikacije	-	-	-
K Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	-	-	-
L Poslovanje nekretninama	-	-	-
M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	1	1	2
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	-	-	-
O Javna uprava i obrana, obvezno socijalno osiguranje	-	-	-
P Obrazovanje	-	-	-
Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	-	1	1
R Umjetnost, zabava i rekreacija	-	-	-
S Ostale uslužne djelatnosti	-	3	3
T Djelatnosti kućanstava kao poslodavca, djelatnosti kućanstva koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe	-	-	-
U Djelatnost izvanteritorijalnih organizacija i tijela	-	-	-
UKUPNO poduzeća	21	16	37

Izvor: Hrvatska gospodarska komora, Obrtni registar; analiza i obrada: Fina

U Republici Hrvatskoj dobit razdoblja u 2015. godini, u iznosu od 35,9 milijarde kuna, ostvarilo je 68.611 (64,4%) poduzetnika, dok je gubitke razdoblja ukupne vrijednosti 18,8 milijardi kuna, iskazalo 37.958 (35,6%) poduzetnika.

¹ Prema NKD 2007

Tablica 8. Osnovni financijski rezultati poduzetnika Karlovačke županije u 2015. godini

Opis	2014.	2015.	Indeks
Broj poduzetnika		1.931	-
Broj dobitaša	1.096	1.226	111,9
Broj gubitaaša	671	705	105,1
Broj zaposlenih	14.813	15.371	103,8
Ukupni prihodi	7.849.673	8.360.924	106,5
Ukupni rashodi	7.332.227	7.606.831	103,7
Dobit prije oporezivanja	706.428	900.655	127,5
Gubitak prije oporezivanja	188.982	146.563	77,6
Porez na dobit	83.382	100.308	120,3
Dobit razdoblja	618.732	799.642	129,2
Gubitak razdoblja	184.668	145.857	79,0
Konsolidirani financijski rezultat dobit (+) ili (-) gubitak	434.064	653.785	150,6
Izvoz	1.689.188	1.849.801	109,5
Uvoz	993.811	962.459	96,8
Trgovinski saldo (izvoz minus uvoz)	695.377	887.342	127,6
Investicije u novu dugotrajnu imovinu	393.376	380.602	96,8
Prosječne mjesečne neto plaće po zaposlenom	4.589	4.621	100,7

Izvor: Financijska agencija – Fina, Registar godišnjih izvješća

Poduzetnici Općine Kamanje ostvarili su u 2015. godini neto dobit od 3,5 milijuna kuna, poduzetnici Karlovačke županije ostvarili su neto dobit u iznosu od 653,8 milijuna kuna, dok su poduzetnici Hrvatske ostvarili neto dobit od 17,1 milijardi kuna.

Tablica 9. Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika RH, Karlovačke županije i Općine Kamanje u 2015. godini

(iznosi: u tisućama kn)

Teritorijalna razina	Broj poduzetnika	Broj zaposlenih	Ukupni prihod	Dobit razdoblja	Gubitak razdoblja	Neto dobit
Republika Hrvatska	106.569	838.584	639.647.947	35.925.884	18.786.380	17.139.504
Karlovačka županija	1.931	15.371	8.360.924	799.642	145.857	653.785
Općina Kamanje	18	295	111.054	7.254	3.732	3.522

Izvor: Financijska agencija – Fina, Registar godišnjih financijskih izvješća

Prema podacima Hrvatske gospodarske komore i Obrtnog registra jedino u naseljima Kamanje i Orljakovo ima registriranih i osnovanih obrta i poduzeća. U Kamanju posluje ukupno 26 obrta i trgovačkih društava, dok ih u Orljakovu posluje 11.

Tablica 10. Poduzeća prema naseljima

Naselja	Broj trgovačkih društava	Broj obrta	Ukupno
Brlog Ozaljski	-	-	-
Kamanje	14	12	26
Mali Vrh Kamanjski	-	-	-
Orljakovo	7	4	11
Preseka Ozaljska	-	-	-
Reštovo	-	-	-
Veliki Vrh Kamanjski	-	-	-
Ukupno Općina Kamanje	21	16	37

Izvor: Hrvatska gospodarska komora, Obrtni registar; analiza i obrada: Fina

Od ukupno 37 poduzetnika, na području Općine Kamanje djeluje 18 poduzetnika – 17 malih i jedan srednji poduzetnik – obveznika dostave financijskih izvještaja. Mali poduzetnici ostvarili su dobit od 6,1 milijuna kuna, dok srednji bilježe gubitak od 2,6 milijuna kuna, čime ukupni financijski rezultat poduzetnika na području Općine Kamanje bilježi dobit od 3,5 milijuna kuna.

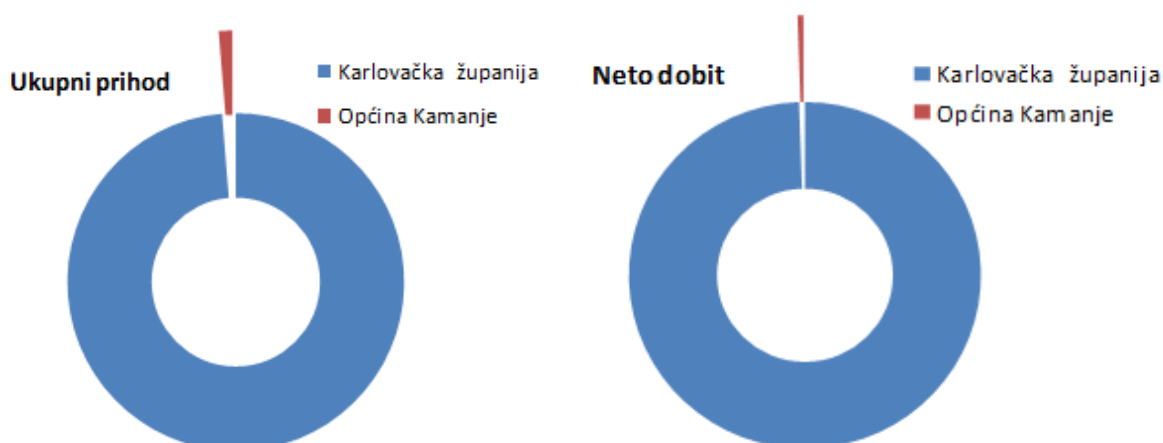
Tablica 11. Financijski rezultati poslovanja poduzetnika Općine Kamanje u 2015. godini – prema veličini

(iznosi: u tisućama kn, udjeli u %)

Opis	Ukupno	Mali		Srednji		Veliki	
		Iznos	Udjel	Iznos	Udjel	Iznos	Udjel
Broj poduzetnika	18	17	94,4	1	5,6	-	-
Broj zaposlenih	295	205	69,5	90	30,5	-	-
Ukupni prihodi	111.054	83.370	75,1	27.684	24,9	-	-
Ukupni rashodi	106.737	75.778	71,0	30.959	29,0	-	-
Dobit prije oporezivanja	8.713	8.713	100,0	0	0,0	-	-
Gubitak prije oporezivanja	4.396	1.121	25,5	3.275	74,5	-	-
Porez na dobit	795	1.459	183,5	-664	-83,5	-	-
Dobit razdoblja	7.254	7.254	100,0	0	0,0	-	-
Gubitak razdoblja	3.732	1.121	30,0	2.611	70,0	-	-
Konsolidirani financijski rezultat dobit (+) ili (-) gubitak	3.522	6.133	174,1	-2.611	-74,1	-	-

Izvor: Financijska agencija – Fina, Registar godišnjih financijskih izvješća

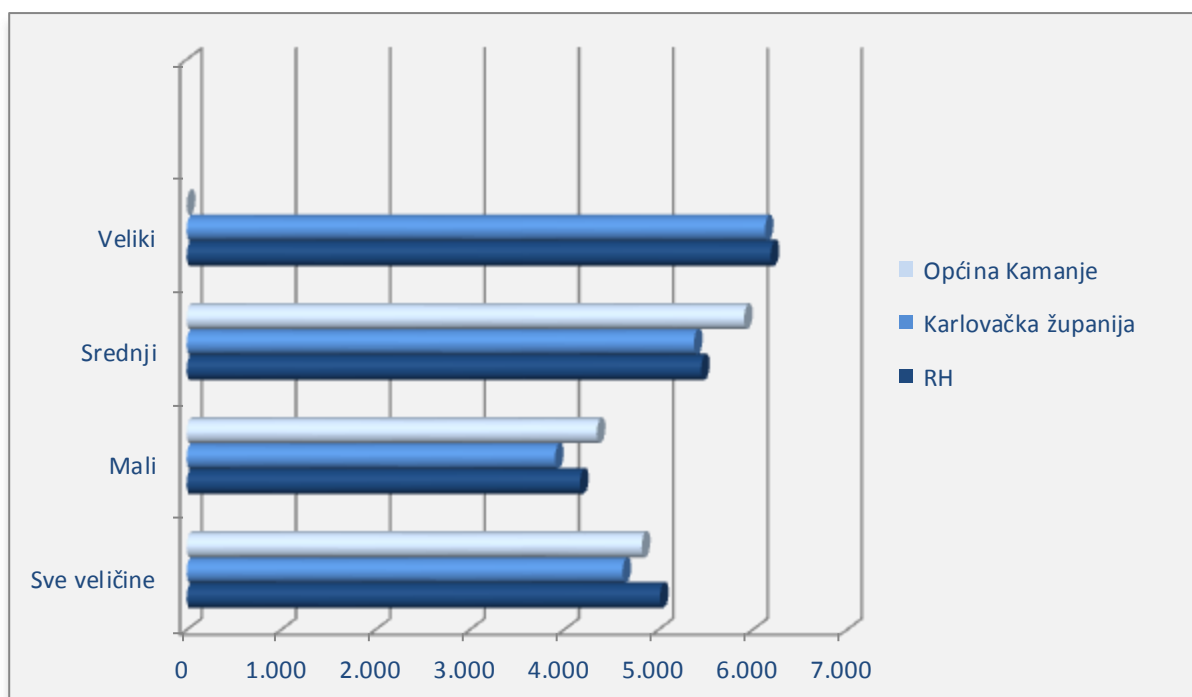
Grafikon 3 - Udio poduzetnika Općine Kamanje u ukupnom prihodu i neto dobiti poduzetnika Karlovačke županije u 2015. godini



Izvor: Financijska agencija

Analiza isplaćenih prosječnih mjesečnih neto plaća poduzetnika Općine Kamanje prema veličini poduzetnika i njihova usporedba s prosječnim mjesečnim neto plaćama kod poduzetnika Hrvatske iste veličine, pokazala je da su sve skupine poduzetnika Općine Kamanje, mali i srednji u 2015. godini isplatili veće neto plaće od prosjeka poduzetnika Hrvatske iste veličine.

Grafikon 4 - Prosječna mjesečna neto plaća po veličini poduzetnika RH, Karlovačke županije i Općine Kamanje u 2015. godini



Izvor: Financijska agencija

U Republici Hrvatskoj u 2015. godini bilo je registrirano 178.747 poljoprivrednih gospodarstava, od toga ih je u Karlovačkoj županiji bilo 5.731. Najveći udio čine obiteljska poljoprivredna gospodarstva (5.560) koja broje 5.617 članova što znači da je u većini slučajeva aktivan samo nositelj poljoprivrednog gospodarstva. Općina Kamanje ima najmanje poljoprivrednih gospodarstava u Karlovačkoj županiji (2) i to u kategoriji obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo.

Turizam na području Općine Kamanje još uvijek nije razvijen, iako jačaju inicijative za njegov razvoj. Najveći potencijal Općine su njena prirodna bogatstva, posebno rijeka Kupa i spomenik prirode spilja Vrlovka te postoji mogućnost razvoja ruralnog, pustolovnog i sportskog turizma te cikloturizma. Radi se o turističkim proizvodima s izraženom perspektivom rasta čiji je razvoj također predviđen Strategijom razvoja turizma 2014.-2020. godine.

Tablica 12. Broj poljoprivrednih gospodarstava Karlovačke županije po gradovima i općinama na dan 14.12.2015.

	Obiteljsko gospodarstvo	Obrt	Trgovačko društvo	Zadruga	Ostali	Ukupno
Republika Hrvatska	173.253	2.374	2.495	425	200	178.747
Karlovačka županija	5.560	46	103	20	2	5.731
Gradovi						
Duga Resa	297	2	2	-	-	301
Karlovac	1.298	4	23	6	1	1.332
Ogulin	612	4	6	2	-	624
Ozalj	465	11	1	-	-	477
Slunj	264	3	4	-	-	271
Općine						
Barilović	254	6	5	3	-	268
Bosiljevo	80	-	-	-	-	80
Cetingrad	188	-	3	2	-	193
Draganić	142	3	3	-	-	148
Generalski stol	119	-	-	-	-	119
Josipdol	230	4	2	-	-	236
Kamanje	35	-	1	-	-	36
Krnjak	235	2	6	1	1	245
Lasinja	106	-	-	1	-	107
Netretić	147	-	2	-	-	149
Plaški	135	-	5	-	-	140
Rakovica	122	1	3	1	-	127
Ribnik	54	2	1	-	-	57
Saborsko	28	--	-	2	-	30

Tounj	63	1	1	-	-	65
Vojnić	487	1	34	2	-	524
Žakanje	198	2	2	-	-	202

Izvor: Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju; analiza i obrada: Fina

Dio poljoprivrednog prostora je do 1991. godine prenamijenjen u nepoljoprivredne svrhe, te je na taj način smanjen, a nakon domovinskog rata je dio prostora napušten i više se ne obrađuje. Zemljišta koja su u državnom vlasništvu se ne obrađuju i nemaju organiziranu proizvodnju, a obiteljska gospodarstva posjeduju glavninu poljoprivrednih resursa gdje prevladava ratarska proizvodnja (uglavnom kukuruz) koja služi za vlastite potrebe, a u posljednje vrijeme bilježi stagnaciju. Vinogradarstvo i voćarstvo također bilježe stagnaciju te su se veće površine zadržale samo na području velikog Vrha Kamanjskog, Brloga Ozaljskog i Preseke Ozaljske.

Tablica 13: Broj poljoprivrednih gospodarstava po naseljima Općine Kamanje na dan 14.12.2015.

Naselje	Obiteljsko gospodarstvo	Obrt	Trgovačko društvo	Zadruga	Ostali	Ukupno
Orljakovo	7	-	1	-	-	8
Reštovo	5	-	-	-	-	5
Brlog Ozaljski	1	-	-	-	-	1
Kamanje	21	-	-	-	-	21
Mali Vrh Kamanjski	1	-	-	-	-	1
Preseka Ozaljska	-	-	-	-	-	-
Veliki Vrh Kamanjski	-	-	-	-	-	-
Ukupno	35	-	1	-	-	36

3.2. Zaposlenost

Općina Kamanje najviše zaposlenih ima u djelatnosti prerađivačke industrije, čak 43,84% osoba. Od ostalih djelatnosti najzastupljenije je građevinarstvo s 16,33% zaposlenih, trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala s 10,9% te javna uprava i obrana, obvezno socijalno osiguranje s 6,9%.

Tablica 14. Zaposleni prema području djelatnosti prema popisu stanovništva iz 2011. godine

Djelatnost ²	Broj
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	2
B Rudarstvo i vađenje	-
C Prerađivačka industrija	153
D Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	1
E Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnost sanacije okoliša	3
F Građevinarstvo	57
G Trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala	38
H Prijevoz i skladištenje	17
I Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	11
J Informacije i komunikacije	-
K Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	3
L Poslovanje nekretninama	-
M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	5
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	7
O Javna uprava i obrana, obvezno socijalno osiguranje	24
P Obrazovanje	11
Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	6
R Umjetnost, zabava i rekreacija	1
S Ostale uslužne djelatnosti	7
T Djelatnosti kućanstava kao poslodavca, djelatnosti kućanstva koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe	-
U Djelatnost izvanteritorijalnih organizacija i tijela	-
Nepoznato	3
UKUPNO zaposlenih	349

Izvor: Državni zavod za statistiku, popis stanovništva iz 2011. godine; analiza i obrada: Fina

Najveći broj zaposlenih ima poduzeće tekstilne industrije PLETIX d.o.o. i poduzeće metalo-prerađivačke industrije UNIWELD STROJEVI d.o.o.

Što se tiče položaja u zaposlenju, najviše je zaposlenika, njih 94,27%, poslodavci čine 4,9%, a 0,6% je samozaposlenih.

²Prema NKD 2007

Tablica 15. Zaposleni prema položaju u zaposlenju

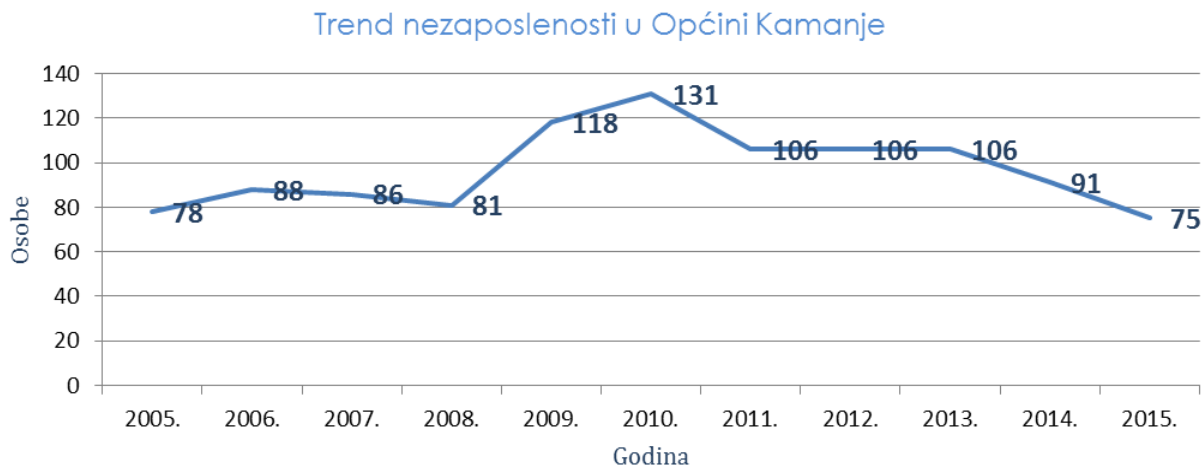
Ukupno	Zaposlenici	Ukupno samoza posleni	Poslodavci	Osobe koje rade za vlastiti račun	Pomažući članovi obitelji	Ostale zaposlene osobe	Nepoznato
349	329	19	17	2	-	-	1

Izvor: Državni zavod za statistiku, popis stanovništva iz 2011. godine; analiza i obrada: Fina

Radni kontingent Općine Kamanje prema popisu stanovništva iz 2011. godine činilo je 647 osoba. Najveći negativni trend zabilježen je 2009. godine kada je u odnosu na 2008. godinu u Općini porasla nezaposlenost za 37 osoba. Isti trend nastavljen je i u 2010. godini u kojoj je prema statističkim podacima u posljednjih deset godina bio najveći broj nezaposlenih osoba, njih 131. Nakon 2010. godine nezaposlenost ima trend opadanja te se broj nezaposlenih iz 2010. godine u 2015. godini smanjio na 75 osoba. Ukoliko pretpostavimo da se broj radno sposobnog stanovništva nije promijenio do 2011. godine, stopa nezaposlenosti u 2015. godini iznosi 11,6%, odnosno stopa zaposlenosti iznosi visokih 88,4%.

Jedan od glavnih ciljeva Europe 2020 je povećati stopu zaposlenosti stanovništva u dobi od 20-64 godina na najmanje 75% do 2020. godine.

Grafikon 5 - Nezaposlenost u Općini Kamanje po godinama prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje



Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje; analiza i obrada: Fina

Prerađivačka industrija uz građevinarstvo i prijevoz predstavlja ključni gospodarski sektor na području Općine Kamanje, ne samo sa stajališta prisutnosti gospodarskih djelatnosti, nego i distribucije zaposlenosti stanovništva. Dobra gospodarska klima razvidna je i po visini prosječne neto plaće koja je u Općini Kamanje veća od prosjeka Hrvatske i Karlovačke županije, kao i po negativnom trendu nezaposlenosti.

3.3. Razvoj gospodarskih djelatnosti

Iako mala, Općina Kamanje bilježi zamjetne pokazatelje dobre gospodarske aktivnosti, što, između ostalog, ukazuje na stabilnu suradnju ključnih

interesno-utjecajnih skupina, ponajprije lokalne samouprave, lokalnih poduzetnika, dobavljača i kupaca.

Daljnji razvoj gospodarskih djelatnosti na području Općine Kamanje usmjeren je k jačanju postojeće prerađivačke industrije, građevinarstva, prijevoza i drugih vezanih djelatnosti, a planira se provesti kroz osmišljavanje i provedbu ne samo poduzetničkih potpornih programa na svim razinama, već i na motiviranju lokalnog stanovništva samozapošljavanjem. Osim razvoja i jačanja navedenih gospodarskih djelatnosti na području Općine, razvoj se vidi i kroz daljnji razvoj šumarstva i turizma.

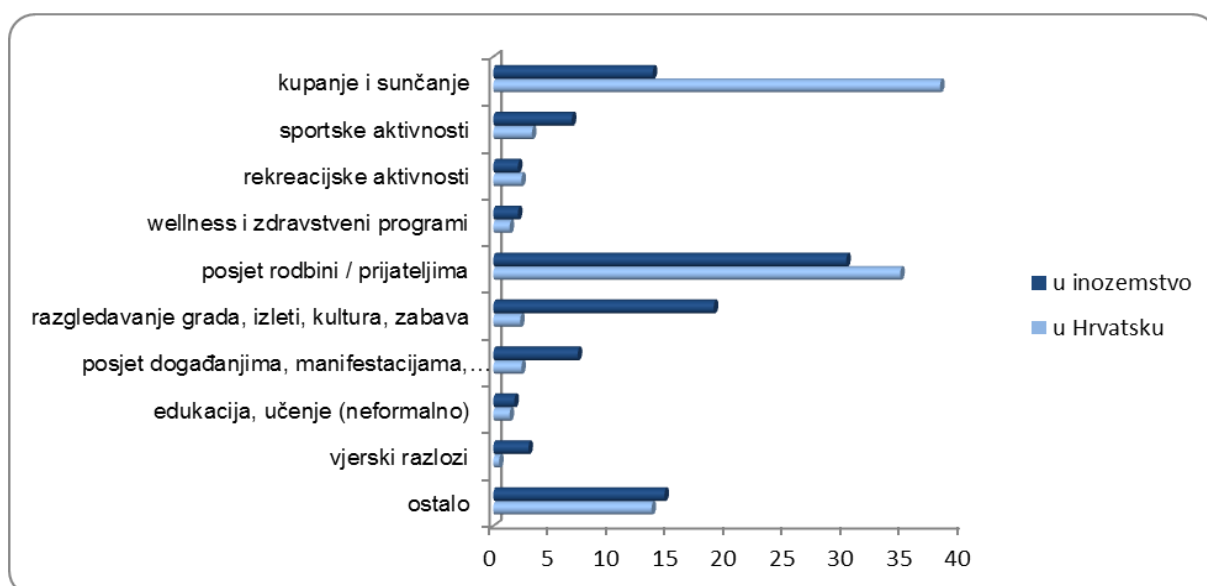
Analizom gospodarskih djelatnosti PPUO-a u dijelu šumarstva Općine Kamanje prepoznat je značaj šuma koje treba valorizirati kroz izletnički i lovni turizam, rekreaciju i iskorištavanje drvene bio mase i ne-šumarskih proizvoda te zaštitu, održavajući biološku raznolikost, sposobnost obnavljanja, vitalnost šuma.

Međutim, obzirom na prirodna i kulturna bogatstva Općine, kao glavni pokretač ruralnog razvoja prepoznat je turizam. Republika Hrvatska iz godine u godinu bilježi porast dolazaka turista te je 2015. godine ostvareno 14.343.323 dolazaka od čega 12% čine domaći turisti koji češće putuju u RH (63,5%), nego u inozemstvo (36,5%).

Turistički najaktivnije dobne skupine su mladi (15-35 godina) i osobe srednjih godina (35-54 godina).

Najčešći motivi putovanja u RH ili inozemstvo Hrvata su prikazani u grafikonu 4. Značajan je podatak da veći broj hrvatskih turista putuje u inozemstvo zbog sportskih i rekreativnih aktivnosti (npr. u Republiku Sloveniju na biciklističke aktivnosti), ali isto tako i zbog razgledavanja, izleta ili posjetima različitim kulturno/povijesnim manifestacijama ili događajima.

Grafikon 6 - Motivi putovanja u RH ili inozemstvo

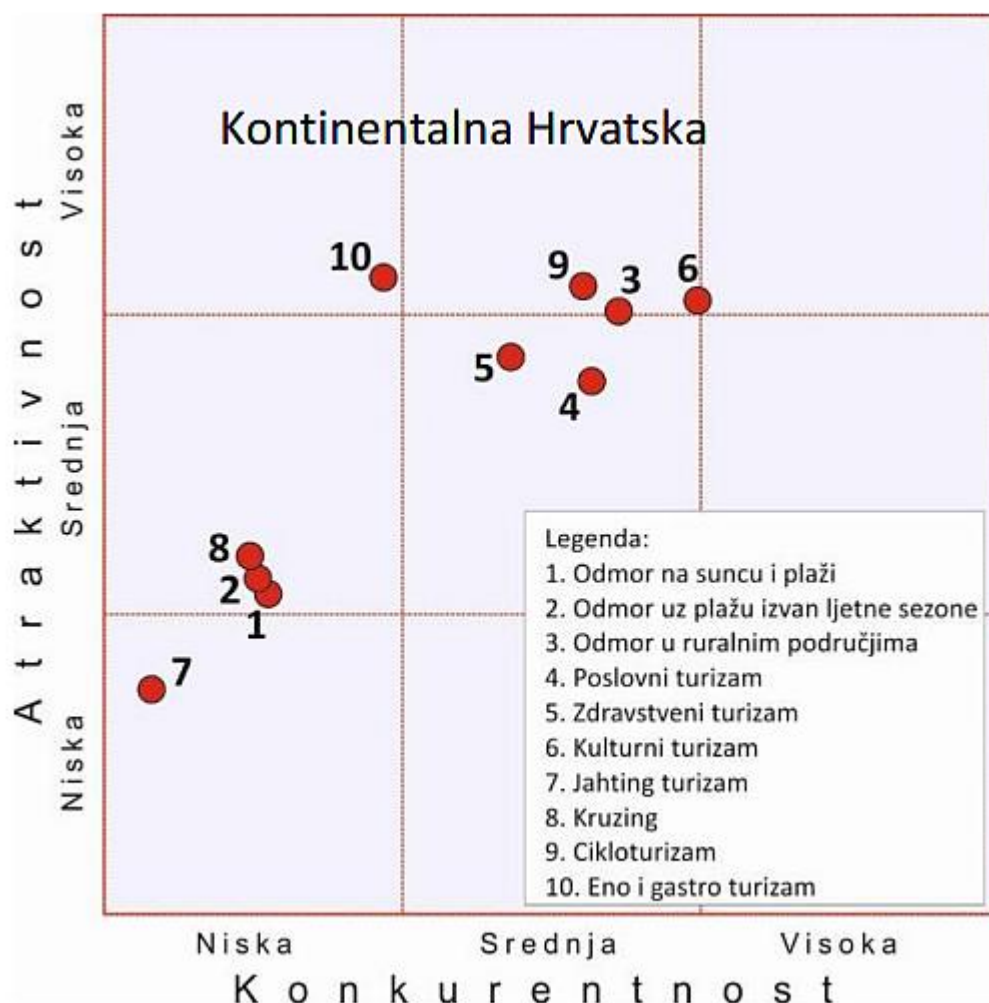


Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada: Fina

Prema zadnje dostupnim podacima Instituta za turizam za 2014. godinu, primarni motivi dolaska stranih turista su odmor i opuštanje, čemu slijedi zabava, nova iskustva i doživljaji te upoznavanje prirodnih ljepota.

Kontinentalna turistička infrastruktura izrazito je siromašna u turističkim atrakcijama bez koje je otežano stvarati pretpostavke za turističko aktiviranje kontinentalnog prostora, osobito u smislu pozicioniranja na tržištu posebnih interesa. Tržišno najspremniji turistički proizvodi makroregije Kontinentalna Hrvatska su kulturni turizam, odmor u ruralnim područjima i cikloturiza.

Slika 4 - Spremnost turističkih proizvoda RH prema makroregijama



Izvor: Ministarstvo turizma; analiza i obrada: Fina

Ministarstvo turizma Republike Hrvatske prepoznalo je da osim danas dominantnog hrvatskog turističkog proizvoda „sunca i ljeta“ u svrhu većeg korištenja raspoloživih kapaciteta izvan ljetnih mjeseci treba aktivirati i turistički potencijal kontinentalne Hrvatske. Ono smatra da ubrzavanje razvoja kontinentalnog turizma neće biti moguće bez kapitalnih investicija u resursno-atrakcijsku osnovu uz znatno korištenje sredstava EU fondova,

ponajprije u razvoj onih proizvoda i područja kod kojih se gospodarski napredak može vidjeti u kratkom roku.

PPUO-m predviđena su područja za razvoj gospodarskih djelatnosti:

- Proizvodna namjena za djelatnosti manjih prerađivačkih pogona čiste industrije, zanatske pogone, servise, i dr.;
- Poslovna namjena za uslužne djelatnosti, skladišta, komunalno servisne sadržaje;
- Ugostiteljsko-turistička namjena za razvoj etno sela, sportsko-rekreacijskih sadržaja u svrhu turizma i uređenje zone T-Vrlovka.

Turizam na području Općine Kamanje još uvijek je vrlo slabo razvijen. Uglavnom se radi o izletničkom ili tranzitnom turizmu. Iako Općina ulaže napore za povećanje aktivnosti turističke djelatnosti, rezultati još uvijek nisu zadovoljavajući.

Smještajem turista na području Općine bave se tri domaćinstva s otprilike 30 ležajeva. Osnovnih smještajnih kapaciteta (hotela) na području Općine nema.

PPUO-m su određene četiri zone ugostiteljsko-turističke namjene unutar naselja Kamanje, Orljakovo, Reštovo i Preseka Ozaljska. Razvoj turizma vezan je uz sačuvani prirodni krajolik, osobito dolinu Kupe, te činjenicu da predstavlja izuzetno atraktivan prostor te ekološki vrlo stabilan, smješten u neposrednoj blizini Žumberka i turističkih destinacija u Sloveniji. U svrhu razvoja turizma planira se i razvoj područja PPUO-m planiranom za sportsko-rekreacijsku namjenu izgradnjom sportskih objekata (npr. dvorana) u centru naselja Kamanje, građevina sportsko-rekreacijske namjene (garderobe, sanitarije, prateći ugostiteljski sadržaji, ...) u istočnom dijelu naselja Kamanje, biciklističkog centra u naselju Reštovo, te uređenje kupališta uz Kupu u naselju Orljakovo.

Analizom turističke potražnje i kretanja, kao i dosadašnjih aktivnosti usmjerenih na razvoj turističke ponude Općine Kamanje, može se zaključiti da su prisutni svi ključni preduvjeti za nastavak razvoja ove gospodarske grane.

4. Indeks razvijenosti

Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije u skladu s Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (Narodne novine br. 147/14) provodi postupak ocjenjivanja i razvrstavanja svih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u republici Hrvatskoj prema indeksu razvijenosti.

Radi mjerenja stupnja razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koristi se indeks razvijenosti koji se računa kao ponderirani prosjek više osnovnih društveno-gospodarskih pokazatelja. Na temelju odstupanja vrijednosti pokazatelja od državnog prosjeka jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave razvrstavaju se u različite skupine razvijenosti.

Karlovačka županija pripada I. skupini, u kojoj su razvrstane jedinice područne (regionalne) samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti manja od 75% prosjeka RH, te ima indeks razvijenosti 56,34%. Karlovačka županija obzirom na indeks razvijenosti i skupini kojoj pripada ima status potpomognutog područja sukladno Zakonu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske kojim su definirani kriteriji za dobivanje takvog statusa.

Jedinice lokalne samouprave razvrstavaju se u pet skupina:

- U I. skupinu razvrstane su jedinice lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti manja od 50% prosjeka RH
- U II. skupinu razvrstane su jedinice lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti između 50% i 75% prosjeka RH
- U III. skupinu razvrstane su jedinice lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti između 75% i 100% prosjeka RH
- U IV. skupinu razvrstane su jedinice lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti između 100% i 125% prosjeka RH
- U V. skupinu razvrstane su jedinice lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti veća od 125% prosjeka RH

Kod izračuna indeksa razvijenosti koriste se sljedeći društveno-gospodarski pokazatelji:

1. stopa nezaposlenosti
2. dohodak po stanovniku
3. proračunski prihodi jedinica lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave po stanovniku
4. opće kretanje stanovništva
5. stopa obrazovanosti

Razvojem turizma, kao nove pokretačke grane gospodarstva u Općini, moguće je utjecati na povećanje proračunskih prihoda Općine, generiranje novih radnih mjesta, te u konačnici na smanjenje stope nezaposlenosti.

Tablica 16. Indeks razvijenosti jedinica lokalne samouprave u Karlovačkoj županiji

Jedinica lokalne samouprave	Indeks razvijenosti	Skupina
Grad Duga Resa	87,42%	III. (75-100%)
Grad Karlovac	98,91%	III. (75-100%)
Grad Ogulin	89,69%	III. (75-100%)
Grad Ozalj	75,08%	III. (75-100%)
Grad Slunj	71,18%	II. (50-75%)
Općina Barilović	69,79%	II. (50-75%)
Općina Bosiljevo	65,59%	II. (50-75%)
Općina Cetingrad	34,16%	I. (<50%)
Općina Draganić	80,27%	III. (75-100%)
Općina Generalski Stol	73,79%	II. (50-75%)
Općina Josipdol	66,61%	II. (50-75%)
Općina Kamanje	68,61%	II. (50-75%)
Općina Krnjak	39,62%	I. (<50%)
Općina Lasinja	66,59%	II. (50-75%)
Općina Netretić	70,65%	II. (50-75%)
Općina Plaški	42,90%	I. (<50%)
Općina Rakovica	68,54%	II. (50-75%)
Općina Ribnik	61,93%	II. (50-75%)
Općina Saborsko	51,62%	II. (50-75%)
Općina Tounj	62,72%	II. (50-75%)
Općina Vojnić	38,23%	I. (<50%)
Općina Žakanje	64,03%	II. (50-75%)

Izvor: Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije; obrada: Fina

Općina Kamanje ima indeks razvijenosti 68,61% te pripada II. skupini razvijenosti jedinica lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti između 50% i 75% prosjeka Republike Hrvatske. U odnosu na druge jedinice lokalne samouprave, ne računajući urbana područja, Općina Kamanje nalazi se na 5. mjestu po stupnju razvijenosti u županiji te se ispred nje nalaze samo Općina Draganić kao jedina u III. skupini, Općina Barilović, Općina Netretić i Općina Generalski Stol. Najslabije razvijena općina u Županiji je Općina Cetingrad koja se po indeksu razvijenosti nalazi u I. skupini s indeksom od 34,16% prosjeka Republike Hrvatske.

Tablica 17. Pokazatelji razvijenosti Općine Kamanje u usporedbi sa regionalnim i nacionalnim pokazateljima

Pokazatelj (2010.-2012.)	Općina Kamanje	Karlovačka županija	Republika Hrvatska
Prosječan dohodak per capita	19.883	26.633	28.759
Prosječni izvorni prihod per capita	1.239	2.167	2.969
Prosječna stopa nezaposlenosti	27,6%	20,1%	16%
Kretanje stanovništva	93,8	91,6	99,4
Udio obrazovanog stanovništva u stanovništvu 16-65 god.	73,60%	74,26%	77,4%
Indeks razvijenosti	68,61%	56,34%	n/p
Skupina	II.	I.	n/p

Izvor: Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije; obrada: Fina

Stopa nezaposlenosti u RH prema pokazateljima navedenim u Tablici 17. iznosi 16%. Ista vrijednost stope nezaposlenosti na nacionalnoj razini zabilježena je i zadnjim analiziranim izvješćem za svibanj 2016. godine što ukazuje na dugotrajne ozbiljne strukturne poteškoće nacionalnog gospodarstva i društveno-socijalnog stanja u cjelini. Stopa nezaposlenosti u Općini Kamanje od 27,6% veća je od stope nezaposlenosti na razini Karlovačke županije i Republike Hrvatske. Visoka stopa nezaposlenosti u Općini Kamanje uzročno-posljedično ima utjecaj na iznos dohotka po stanovniku koji je također nizak u odnosu na Republiku Hrvatsku odnosno Karlovačku županiju. Ova dva pokazatelja najviše su ponderirana u metodologiji ocjenjivanja indeksa razvijenosti lokalne jedinice, pa bi daljnji razvoj gospodarstva trebao predstavljati ključnu stratešku smjernicu ruralnog razvoja Općine Kamanje.

5. Infrastruktura

5.1. Prometna infrastruktura

Karlovačka županija se u prometnom smislu nalazi na izuzetno važnom položaju u Republici Hrvatskoj budući sve veze sjevernog i južnog dijela Hrvatske prolaze njenim položajem.

Područjem Općine Kamanje prolazi državna cesta D 228 (Jurovski Brod – Kamanje – Ozalj – Karlovac) koja spaja Općinu sa susjednom Općinom Žakanje, Gradom Ozljem, te središtem Županije, Gradom Karlovcem. Jednim dijelom Općine Kamanje uz cestu ne postoji nogostup što, obzirom na dinamiku prometovanja ovom cestom, uvelike narušava sigurnost sudionika u prometu, ponajprije pješaka.

Područjem Općine Kamanje prolaze slijedeće razvrstane javne Županijske ceste (ŽC):

- ŽC 3097 – Kamanje (DC 228) – Krmačina – Vivodina – Dvorište Vivodinsko – Krašić
- ŽC 3296 - Kamanje (DC 228) – Police – Ozalj (DC 228)

Lokalne ceste (LC):

- LC 34017 – Ž C3098 – Reštovo
- LC 34018 – Kamanje (ŽC 3098) – Police – Ozalj (ŽC 3098)
- LC 34019 – Preseka Ozaljska – LC 34018
- LC 34020 – Brlog Ozaljski – LC 34018
- LC 34021 – ŽC 3098 – Durlinci – Police (LC 34018)

Osnovna mreža prometnica na području Općine Kamanje čine:

- Županijska razvrstana cesta ŽC 3097 – (ŽC 3098 – Krmačina – Vivodina – Dvorište Vivodinsko – Krašić (DC 505))
- Lokalne razvrstane ceste (LC 34017 – ŽC 3098 – Reštovo); (LC 34018 – Preseka Veli Vrh – LC 34018); (LC 34020 – Brlog – LC 34018); (LC 34021 – ŽC 3098 – Durlinci – Police (LC 34018))

Od cestovne infrastrukture se PPUO-m kao prometne građevine od važnosti za Karlovačku županiju navode ceste Ž 3098 Jurovski Brod (DC 6) – Kamanje – Ozalj (ŽC 3297) i ŽC 3097 – ŽC 3098 – Krmačina – Vivodina – Dvorište Vivodinsko – Krašić (ŽC 3297).

Ukupna duljina nerazvrstanih cesta na području Općine Kamanje iznosi 82,0 km.

Na području Općine nema cestovnih graničnih prijelaza.

Općinom prolazi željeznička pruga od značaja za lokalni promet – LC 103 (Karlovac – Ozalj – Kamanje – Državna granica – (Metlika – SLO), a nastavlja se na slovensku mrežu pruga Metlika – Ljubljana. Željeznička pruga Bubnjarci – Karlovac PPUO-m je definirana kao građevina od važnosti za državu. Ukupna duljina željezničke pruge na području Općine Kamanje iznosi 5,0 km.

Željeznički promet u RH nije konkurentan u smislu brzine, cijene i udobnosti, što u konačnici

za posljedicu ima smanjenje broja linija i izmjene voznih redova što se osjetilo i u prijevozu putnika s područja Općine Kamanje. Međutim, Strateškim planom ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture za razdoblje 2016.-2018. očekuje se pokretanje modernizacije željezničke infrastrukture i povećanje željezničkog putničkog prometa.

Redovita autobusna linija postoji između grada Karlovca i Ozlja te prema Metliki u Republici Sloveniji, dok među naseljima Općine ne postoji organizirani javni prijevoz.

Osim cestovne i željezničke infrastrukture, predviđena je i obnova postojećih te izgradnja novih izletničkih pješačkih i biciklističkih staza što će zasigurno dodatno pridonijeti razvoju turizma.

PPUO Kamanje predviđena je izgradnja heliodroma.

Pristup Općini Kamanje je, obzirom na cestovnu i željezničku infrastrukturu, više nego zadovoljavajući. Istovremeno, mobilnost stanovništva je ograničena uslijed smanjenja željezničkog voznog reda i nepostojanja adekvatne usluge regionalnog javnog prometovanja.

5.2. Komunalna infrastruktura

Vodoopskrba i odvodnja

Sva domaćinstva Općine Kamanje priključena su na vodovodni sustav Ozalj koji se nalazi na području sadašnje Općine Ribnik, dok se centralna vodosprema „Breznik“ nalazi na području općine Žakanje. Vodovodni sustav ima 100 postotnu opskrbljenost potrošača vodom. Općinom prolazi opskrbeni cjevovod čije se izvorište nalazi u Općini Ribnik, dok se vodosprema nalazi u Reštovu, odakle se dalje razvodi do potrošača.

Prema podacima iz Prostornog plana Karlovačke županije, odvodnja otpadnih i oborinskih voda iz naselja i gospodarskih zona nije u cijelosti riješena te su se odvodni sustavi gradili parcijalno i neorganizirano, prema nužnosti. Većina naselja rješava prihvrat otpadnih voda individualno putem septičkih jama.

Izrađena je analiza izgradnje mreže kanalizacije, međutim zbog konfiguracije tla mrežom bi bilo obuhvaćeno samo 20% kućanstava. Stoga se planira izgradnja alternativnog sustava odvodnje uspostavom sustava za pročišćavanje otpadnih voda.

U Kamanju postoji uređaj za pročišćavanje otpadnih voda, te uz njega postoji i pogon “UNIWELD strojevi” d.o.o. odnosno bio-uređaj od 100 ES s predtretiranjem fekalnih otpadnih voda.

Opskrba energijom i plinom

Distribuciju električne energije provodi poduzeće Elektra Karlovac, putem elektroprijenosne mreže od 10 kV na području bivše Općine Ozalj. Cijelo područje Općine Kamanje dobro je pokriveno niskonaponskom mrežom i opskrbom električnom energijom.

Na području Općine nema opskrbe plinom.

5.3. Informacijsko-telekomunikacijska infrastruktura

Postojeći poštanski ured u naselju Kamanje zadovoljava potrebe Općine i ne planira se otvaranje novih kapaciteta u skorijoj budućnosti.

Telekomunikacijski promet se odvija preko bazne postaje u Kamanju koja je spojena na javnu telekomunikacijsku mrežu 2 Mbit/s prijenosnim sustavom te je pod kontrolom telekomunikacijskog centra Karlovac.

Prema dostupnim podacima na HAKOM portalu, na teritoriju Općine Kamanje dostupne su širokopojasne mreže preko fiksnih (nepokretnih) i mobilnih (pokretnih) mreža. Prema mogućem pružanju širokopojasnog pristupa internetu u pogledu pristupnih brzina, postoje tri kategorije; od 2 Mbit/s do 30 Mbit/s, 30 Mbit/s do 100 Mbit/s i više od 100 Mbit/s. Podaci na HAKOM portalu temelje se na podacima koje su dostavili davatelji telekomunikacijskih usluga (operatori). Prikaz na portalu obuhvaća područja za koja operatori imaju mogućnost pružanja širokopojasnog pristupa internetu navedenim pristupnim brzinama putem vlastite infrastrukture koja obuhvaća sve tehnologije, odnosno područja na kojima pojedini operatori mogu u kratkom roku i bez značajnih ulaganja spojiti korisnike na vlastitu pristupnu širokopojasnu infrastrukturu.

Naselja Brlog Ozaljski, Mali Vrh Kamanjski, Orljakovo, Preseka Ozaljska, Reštovo, Veliki Vrh Kamanjski spadaju u potpunosti u tzv. bijelu NGA zonu. U svim navedenim naseljima dostupne su samo brzine niže od 30 Mbit/s i to od strane samo jednog operatora.

U ograničenom dijelu naselja Kamanje dostupne su i brzine od 30 Mbit/s do 100 Mbit/s barem prema podacima koje su dostavili operatori, odnosno u ovom slučaju jedan operator. Žičani pristup u naselju Kamanje također osigurava samo jedan operator.

Bežični pristup omogućen je na cjelokupnom naseljenom dijelu Općine Kamanje. Postoje područja pokrivenosti bežične usluge brzinama od 2 Mbit/s - 30 Mbit/s od strane samo jednog operatora kao i područja pokrivenosti ovom brzinom od strane više operatora, te područja pokrivenosti bežične usluge brzinama od 30 Mbit/s - 100 Mbit/s od strane samo jednog operatora (dakle ne postoje područja pokrivenosti ovom pristupnom brzinom od strane više operatora).

Može se zaključiti da postojeću širokopojasnu infrastrukturu karakteriziraju nedovoljne brzine, nedostatna tržišna konkurencija i ograničene tehnološke mogućnosti, te se može konstatirati da postoji tržišni neuspjeh jer na području Općine Kamanje ne postoji adekvatna NGA širokopojasna infrastruktura. Time se smatra opravdanim intervenirati putem državnih potpora kojima bi se potakla izgradnja nove NGA širokopojasne infrastrukture.

5.4. Društvena infrastruktura

Prostor Općine Kamanje bogat je društvenom infrastrukturom u okviru koje se godinama njeguje znanje, kulturno nasljeđe i tradicija.

Osnovna škola Kamanje, kao područna škola Osnovne škole u Žakanju, ima približno 130 učenika i 8 razreda te se nalazi u središnjem naselju Kamanje. Prijevoz učenika organiziran

je na način da ih prevozi privatno prijevozno poduzeće.

Trenutni osnovnoškolski kapaciteti dostatni su za potrebe Općine. Međutim, potrebno je ulagati u razvoj i izgradnju popratnih sadržaja kako bi se osigurali preduvjeti za razvoj standardnih i inovativnih edukativnih programa. Kao prioritetni nedostatak ističe se nepostojanje adekvatne sportske dvorane čija je izgradnja, kao i izgradnja popratnih sadržaja, planirana PPUO-m. Kompletna dokumentacija za izgradnju sportske dvorane (nacrti, dozvola, i dr.) već je pripremljena.

Na području Općine Kamanje nema ustanova srednjoškolskog i visokoškolskog obrazovanja.

Predškolske ustanove trenutno u Općini ne postoje, ali je pokrenuta inicijativa da se u naselju Kamanje otvori vrtić budući da trenutno djeca idu u vrtić u Ozalj, te ih voze roditelji budući da nema organiziranog prijevoza. U Općini je organizirano dadiljarstvo, te postoji plan izgradnje vrtića. Općina Kamanje može se pohvaliti najmodernijim dječjim igralištem opremljenim u skladu s visokim standardima Europske unije.

Na području Općine otvorena je privatna ambulanta, dok se veterinarska služba nalazi u Ozlju koja pokriva područje cijele Općine Kamanje.

U naselju Kamanje i Reštovu nalaze se dva groblja, a osigurana je dodatna parcela za proširenje groblja u Kamanju.

Provodi se program sufinanciranja prijevoza učenika i stipendiranje nadarenih studenata iz financijskih izvora Općine Kamanje.

KUD Kamanje

Kulturno-umjetničko društvo Kamanje osnovano je 11. prosinca 2004. godine koje kroz izvorni folklor, pjesme, plesove i narodne običaje čuva i istražuje kulturnu baštinu Kamanjskog kraja.

Društvo djeluje u tri sekcije:

- DJEČJA FOLKLORNA SEKCIJA čini najmlađu folklornu sekciju društva te okuplja uglavnom djecu od prvog do osmog razreda osnovne škole, broji 19 članova.
- ODRASLA FOLKLORNA SEKCIJA SA SVIRAČIMA okuplja ženske i muške članove svih životnih dobi počevši od srednje škole, u čijem sastavu djeluju svirci koji muzikom prate izvedbe plesova i pjesama zavičaja prilikom javnih nastupa.
- TAMBURAŠKI ORKESTAR djeluje i sudjeluje na događanjima i priredbama, različitim izložbama i koncertima prigodom Sv. Nikole i Božića.

Planinarsko društvo Vrlovka osnovano je 1998. godine s ciljem i programom koji obuhvaća brigu o zaštiti okoliša i prirode, upoznavanje krajeva bliže i šire okolice, druženja u raznim prigodama te radi postizanja bogatijeg i zadovoljnijeg života. Kamanje se kao planinarska destinacija spominje puno prije osnivanja planinarskog društva i to već 1929. godine kada je Hrvatsko planinarsko društvo (današnji Hrvatski planinarski savez) - podružnica "Vinica" iz

Duge Rese organizirao izlet u špilju Vrlovku. Na lokaciji Veliki Vrh otvoreno je penjalište na stijeni s 6 penjačkih smjerova. Uređenjem penjališta stečeni su uvjeti za razvoj sportskog penjanja na području okolice Kamanja i Karlovačke županije, a očekuje se i značajan interes penjača, speleologa i članova HGSS-a i planinarskih vodiča iz Zagreba i susjedne Slovenije.

DVD Kamanje osnovano je 5. svibnja 1923. godine nakon čega je uslijedila gradnja vatrogasnog doma 1953. godine, koji je dovršen 2002. godine. Društvo djeluje na području Općine Kamanje, te naselja Veliki Vrh Kamanjski, Mali Vrh Kamanjski i Preseka sa oko 180 domaćinstava.

Zgrada vatrogasnog doma osim za potrebe vatrogasaca služi i kao društveni dom koji okuplja udruge s prostora Općine. Njime se služi KUD Kamanje, Udruga mladih „Devedesete“ i drugi.

DVD Orliakovo osnovano je 14. lipnja 1953. godine, članovi su većinom starije dobi te broji oko 30 članova. Gradnja Vatrogasnog doma započela je 1970. godine, a dom je 2015. dovršen.

DVD Brlog osnovano je 27. srpnja 1951. godine s 50 članova društva. Danas društvo čini 48 člana, od toga 24 operativno aktivna. Vatrogasni dom izgrađen je 1973. godine, zadovoljava potrebe DVD-a i trenutno nema iskazanih potreba za daljnju dogradnju objekta. Djeluje na području naselja Brlog Ozaljski i nešto malo u okolici, ali sve na području Općine Kamanje.

Na području Općine djeluje i nogometni klub „Vrlovka“ koji posjeduje vlastito igralište, a okuplja članove svih uzrasnih kategorija. Natječe se u županijskim ligama Karlovačke županije.

U Općini Kamanje nije registrirano ribolovno društvo, aktivnostima usmjerenih na gospodarenje i očuvanje voda, zaštiti i očuvanju ribljeg fonda i okoliša bavi se športsko rekreacijsko društvo „Ozalj“. Društvo organizira i razna sportska natjecanja u kojima sudjeluju društava iz Hrvatske i drugih država, najviše Slovenije i Italije.

Udruga mladih „Devedesete“ sudjeluje u organizaciji glazbenih, sportskih i kulturnih događanja, a kulturnom društvu „Reunion“ cilj je promicanje glazbene kulture.

Okupljanjem umirovljenika bavi se Društvo umirovljenika Kamanje.

Savjet mladih je savjetodavno tijelo Općinskog vijeća koje se sastoji od mladih od 15-29 godina. Cilj mu je priprema i predlaganje programa i aktivnosti mladih u Kamanju.

Općina Kamanje bogata je kulturno-društvenom baštinom s aktivnim „čuvarima tradicije“, koji svojim nazočnošću i sadržajnim njegovu vrednote lokalne zajednice.

6. Povijesna, kulturna i prirodna baština

6.1. Povijesna i kulturna baština

Na području Općine Kamanje, prema povijesnim saznanjima, su obitavala ilirska stočarsko-ratnička plemena, a potom i keltska plemena. Japodi ili pleme Kolapini su najvjerojatnije živjeli i naseljavali kraj uz rijeku Kupu, na području Ozlja. Slavenska plemena današnjih Hrvata koja žive u sastavu tadašnje Panonske ili Posavske Hrvatske naseljavaju ovo područje nakon propasti Zapadnog rimskog carstva.

Kamanjsko područje prebogato je tradicijskim lokalitetima te je povijesni i baštinski dio Ozaljskog kruga. Kamanje se kao posebno selište spominje već u XV. stoljeću u Urbaru ozaljskog vlastelinstva. Tijekom vremena i stoljeća, dolaskom mirnijih vremena stanovništvo iz okolnih sela koja su bila razbacana po brežuljcima počelo se spuštati u dolinu, nakon čega Kamanje postaje najveće naselje. Prije Prvog svjetskog rata Kamanje uvodi željeznicu i postaje povezano s gradom Karlovcem preko Ozlja.

Poznate povijesne osobe: U obližnjem Brlog Gradu, ponad Kupe, rođen je Emilij Laszowski, utemeljitelj Hrvatskoga državnog arhiva i osnivač Družbe »Braća Hrvatskoga Zmaja«. U mjestu Reštovo rođen je Tadija Smičiklas, hrvatski političar i povjesničar.

U Registru kulturnih dobara pri Ministarstvu kulture Republike Hrvatske kao zaštićeno kulturno dobro na području Općine Kamanje nalazi se Crkva sv. Filipa i Jakova u naselju Reštovo, sagrađena u 18. stoljeću kao ranobarokna sakralna građevina s preslicom za zvono i drvenim predvorjem. Crkva je smještena izvan naselja, na groblju na povišenom položaju kao jednobrodna građevina pravokutnog tlocrta s užim poligonalnim svetištem, zvonikom ispred glavnog pročelja i sakristijom sjeverno uz svetište. Bogati barokni inventar obnovljen je 1869. godine.

U samom centru naselja Kamanje smještena je župna crkva Imena Marijinog, sagrađena 1889. godine u duhu neoromanike i neogotike.

Brlog Grad je povijesni grad koji se prvi puta spominje 1544. godine, te je bio u vlasništvu: Frankopana, Zrinskih, obitelji Dorotić, Gušić, Šubić, Peranski, karlovačkog generala J. Rabatte, grofova Paradeiser i Petazzi koji su u 18. stoljeću izgradili potpuno novi dvor. Vlasnici potom postaju grofovi Keglević, obitelj plemeniti Šufflay i Laszowski, te ga na kraju kupuje obitelj Petrina. Nakon 1893. godine kompleks od nekoliko zgrada s gradskom kapelicom polako počinje propadati, te je gotovo u cijelosti porušen nakon Drugog svjetskog rata. Danas je od cijelog dvora ostala samo jednostavna zgrada sagrađena od jednog dijela dvora koja imaju jedna izvorna ulazna vrata iz 18. stoljeća i dijelovi podruma.

Svako naselje u Općini posjeduje ostatke tradicionalnih građevina poput malih seoskih kuća koje su uglavnom drvene prizemnice ili kuće s kamenim poluukopanim podrumom i drvenim visokim prizemljem, s dvostrešnim krovovima i ponekad s trijemom po dužoj stranici. PPUO-m Općine Kamanje evidentirana su nepokretna kulturna dobra lokalnog značaja (obrambene, civilne, gospodarske i sakralne građevine, etnološka baština, arheološka područja i lokaliteti, memorijalne građevine, povijesna komunikacija i kulturni krajolici) koja se štite odredbama i mjerama plana.

6.2. Prirodna baština

Brežuljkasti i u južnom dijelu brdoviti prostor Općine Kamanje spada u krajobraznu jedinicu Kordunska zaravan prosječne nadmorske visine 450 m.

Sjeverni dijelovi naselja Kamanje i Veliki Vrhi Kamanjski spadaju pod zaštićeno područje, kategorija Park prirode, Žumberak-Samoborsko gorje koje spada u jedno od najvrjednijih predjela u kontinentalnom dijelu Republike Hrvatske s osebujnom kombinacijom šuma (šuma hrasta kitnjaka i pitomog kestena, ilirska šuma hrasta kitnjaka i običnog graba) i prostranih livada koje nastanjuju mnoge životinjske vrste. Iako šumska zajednica ima veliko gospodarsko značenje, prirodne karakteristike dijela šumske zajednice narušene su krčenjem i pretvaranjem u oranice ili građevinsko područje.

Na području Općine Kamanje, temeljem Uredbe o ekološkoj mreži Republike Hrvatske (NN 124/13), nalaze se dva područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja drugih divljih vrsta i njihovih staništa, kao i prirodnih stanišnih tipova od interesa za Europsku uniju:

1. Rijeka Kupa (#HR 2000642)
2. Područje oko špilje Vrlovke (HR# 201372)

Ekološkom mrežom propisanom navedenom Uredbom smatraju se područja Natura 2000.

Špilja Vrlovka je 1962. godine proglašena geomorfološkim spomenikom prirode. Špilja Vrlovka značajan je speleološki objekt dužine 315 metara i ispunjena velikom količinom različitih siga. Osim turističke atrakcije Vrlovka je interesantna i zbog paleontološkog materijala i materijala za proučavanje iz geologije, hidrogeologije i meteorologije.

Planinarsko društvo Vrlovka uredilo je planinarski put kojim se može hodati gotovo 2,5 sata. Planinarski put vodi od špilje Vrlovka preko okolnih brežuljaka i sela.

Na području Općine Kamanje planira se i/ili provodi zaštita značajnih krajobraza doline rijeke Kupe i šire područje vrha Vodenica (kao prirodni predjel), vinogradi i voćnjaci u naseljima Veliki Vrh Kamanjski – Mali Vrh Kamanjski i Reštovo (kultivirani predjel) te vidikovac Sv. Filip u Reštovu i vidikovcu u naselju Veliki Vrh Kamanjski.

Dosadašnjim aktivnostima razvoja turizma na području Općine Kamanje, 2015. godine proveden je projekt valorizacije špilje Vrlovke u turističke svrhe, te uređenja posjetiteljske infrastrukture, prilazi špilji, rasvjeta. Projekt je Općina Kamanje realizirala u suradnji s Javnom ustanovom za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Karlovačke županije 'Natura Viva', što je dokaz o ozbiljnim planovima povećanja (turističkih) gospodarskih djelatnosti održivim razvojem. Špilja Vrlovka jedan je od ključnih resursa za daljnji razvoj turizma, te se planiraju daljnja ulaganja u razvoj sveobuhvatne turističke ponude kao i turističke infrastrukture.

7. Zaštita okoliša

Očuvan okoliš temeljni je preduvjet za razvoj nekog područja – bilo na lokanoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini. Zaštićena priroda i čisti okoliš poticajno su okruženje za razvoj novih poslovnih ideja i ugodan život.

Europska unija prepoznala je bitnost zaštite okoliša pa su zaštita okoliša i održiv rast bitni prioriteta strategije Europa 2020. Upravo su klimatsko/energetski ciljevi svrstani u prvih pet prioriteta strategije Europa 2020 koji se žele postići do 2020. godine. Obzirom se razvoj Europske unije temelji na razvoju gospodarstva i poduzetništva, posebna će se pozornost posvetiti poticanju ekoloških prihvatljivog gospodarstva (tzv. „zeleno“ gospodarstvo) kojim se smanjuju troškovi zaštite okoliša i efikasnija uporaba resursa.

Općina Kamanje pripada dobro očuvanom prostoru. Pri izradi svog Prostornog plana uređenja u najvećoj su se mjeri rukovodili ekologijskim načelima i iskustvima koja se poklapaju s ciljevima Karlovačke županije i cijele Hrvatske.

Na području Općine Kamanje ne postoji postaja državne ili lokalne mreže za mjerenje kakvoće (kvalitete) zraka. Zaštita zraka provodi se sukladno Zakonu o zaštiti zraka (NN 130/11, 47/14), a negativni utjecaj na kakvoću zraka od gospodarskih aktivnosti planira se spriječiti izobrazbom i načinom rada gospodarskih namjena.

7.1. Odlaganje otpada

Otpad s područja Općine Kamanje se zbrinjava na odlagalištu u Karlovcu, a na području naselja Orljakovo planirana je privremena lokacija odlaganja komunalnog otpada u slučaju ratne opasnosti i elementarnih nepogoda, a po završetku događaja bi se ista sanirala. Dva puta godišnje organiziran je i otpad glomaznog otpada, a za domaćinstva se, na poziv, vrši besplatni odvoz azbestnih ploča, guma te elektroničkog i električnog otpada.

Trenutno su sva ilegalna odlagališta otpada (divlji deponiji) sanirana.

Otpad se selektira i odlaže u tzv. zelene (eko) otoke, a osam zelenih otoka s kontejnerima za odlaganje papira, stakla, PET ambalažu i limenke postavljeno je na lokacijama u pet naselja: Brlog Ozaljski, Kamanje, Veliki Vrh Kamanjski, Orljakovo i Reštovo. Stanovnicima Općine je na mrežnim stranicama Općine dostupna i edukativna brošura o važnosti pravilnog odlaganja otpadom koja je izrađena u okviru projekta pred pristupne suradnje s Republikom Slovenijom „Otpad nije smeće“ dio kojeg je bila i Općina Kamanje.

7.2. Energetska učinkovitost

U sklopu projekta „Solarni cluster u ruralnim zajednicama“ u kojem je Općina Kamanje sudjelovala kao partner, instalirana su dva ogledna fotonaponska panela, svaki snage 1kW; jedan sa sustavom praćenja kretanja sunca (proizvedena energija koristit će se za potrebe Općinske zgrade), a drugi na krovu Područne škole Kamanje. Također, u Općini je instalirana foto naponska elektrana od 30 kW. Prostornim planom uređenja Općine dozvoljeno je, uz pridržavanje propisanih uvjeta, postavljanje solarnih kolektora i fotonaponskih ćelija u obliku samostalnih fotonaponskih sustava i elektrana (građene kao pomoćne građevine) na svim postojećim i novim građevinama. Izgradnja vjetroelektrana nije planirana, ali je dozvoljena izgradnja manjih vjetroagregata kao pomoćnih građevina uz postojeće ili nove građevine.

Općina je veliki dio rasvjetnih tijela javne rasvjete zamijenila energetski učinkovitim (LED lampe). Postoji prostor za unaprjeđenje energetska učinkovitost u zgradarstvu, ponajprije obiteljskih stambenih prostora najviše u dijelu toplinske zaštite ovojnice (fasade) i zamjene vanjske stolarije.

Vidljivo je da je na području Općine Kamanje prisutna svijest o potrebi razvrstavanja otpada, kao i praksa odlaganja određene vrste otpada na za to predviđene zelene otoke. Sustav zbrinjavanja otpada dalje se može unaprijediti dodatnom edukacijom stanovnika kao i programom razvrstavanja otpada u domaćinstvima i poslovnim prostorijama.

Zajednica je uspostavljanjem sustava za prikupljanje i preradu solarne energije upoznata s važnošću korištenja obnovljivih izvora energije, ali još uvijek postoji prostora za eksploataciju prirodnih resursa u svrhu korištenja obnovljivih izvora energije.

8. Lokalna samouprava

8.1. Opće informacije

Općinom Kamanje upravlja općinski načelnik, a Općinsko vijeće donosi akte u okviru djelokruga rada Općine.

Poslove iz samoupravnog djelokruga Općine Kamanje kao i zakonom propisane državne uprave poslove obavlja općinski Jedinostveni upravni odjel temeljem Statuta i općih akta Općine, te zakona Republike Hrvatske.

Kao kanali komunikacije informacija prema stanovnicima Općine koriste se internetske stranice Općine koje se redovito ažuriraju i Glasnik Općine Kamanje koji izlazi po potrebi (u prosjeku 5 izdanja na godinu). Na internetskim stranicama Općine postoji i mogućnost dostave elektroničkih upita putem linka za e-administraciju (u formi elektroničke pošte) koji je trenutno u beta fazi implementacije. Općina nema uspostavljene procese naprednog elektroničkog poslovanja (digitalizirana arhivska građa, automatizirani poslovni/upravni procesi, i dr.) niti uspostavljen sustav upravljanja kvalitetom.

Kao temeljni plan prostornog uređena i ruralnog razvoja Općine Kamanje, 2008. godine je izrađen, a 2013. godine ažuriran, Prostorni plan uređenja Općine kojim su propisani uvjeti za građenje građevina i provedbu drugih zahvata na područjima Općine Kamanje.

8.2. Ruralni razvoj Općine Kamanje

Uspostavom sustava prostornog planiranja i usvajanjem Prostornog plana uređenja Općine Kamanje osigurani su ključni preduvjeti za planiranje ruralnog razvoja Općine.

Godine 2008. izrađena je Mapa razvoja Općine Kamanje kojom su definirana ključna područja razvoja Općine kao i projekti za provedbu razvoja. Veliki dio razvojnih projekata predviđenih Mapom razvoja je realiziran, dok se projektni iz područja razvoja poduzetničke i komunalne infrastrukture nisu u cijelosti realizirali.

Nadalje, Općina Kamanje je član Lokalne akcijske grupe (LAG) „Vallis Colapis“ koja obuhvaća 13 jedinica lokalne samouprave i 35 ruralnih naselja grada Karlovca. U suradnji s LAG-om „Vallis Colapis“ provedeno je nekoliko projekata („E-administracija u ruralnim zajednicama“, „Solarni klaster u ruralnim zajednicama“ i dr.), te je kao projektni partner u suradnji sa Slovenijom sudjelovala u implementaciji nekoliko projekata prekogranične suradnje.

OVAJ PROJEKT SUFINANCIRAN JE SREDSTVIMA EUROPSKE UNIJE

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj

Strateški razvojni program Općine Kamanje 2016. - 2020.



PROGRAM RURALNOG RAZVOJA 2014. – 2020.

Udio sufinanciranja: 85% EU, 15% RH

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj: Europa ulaže u ruralna područja

Strateški razvojni program Općine Kamanje

DODATAK 2 – SWOT ANALIZA I TOWS MATRICA

2016. – 2020.

DODATAK 2 – SWOT analiza i TOWS matrica

SWOT je akronim za *Strengths* (hrv. Snage), *Weaknesses* (hrv. Slabosti), *Opportunities* (hrv. Prilike) i *Threats* (hrv. Prijetnje). SWOT predstavlja tehniku i alat za analizu trenutne situacije, odnosno unutarnje (snage i slabosti) i vanjske (prilike i prijetnje) okoline Općine. SWOT se koristila u svrhu analize unutarnjih i vanjskih čimbenika koji su poslužili u određivanju strategije razvoja Općine Kamanje razumijevanjem postojećeg stanja i mogućnosti i objektivnijim određivanjem strateških ciljeva, prioriteta i mjera razvoja.

Tablica 18. SWOT analiza

SNAGE	SLABOSTI
INFRASTRUKTURA <ul style="list-style-type: none">▪ Postojanje Prostornog plana Općine Kamanje koji je aktualiziran izmjenama i dopunama (podaci dostupni i u elektroničkom obliku)▪ Razgranata mreža javne rasvjete i dijelom zamijenjena dotrajala rasvjetna tijela s energetski učinkovitijim▪ Dobra pokrivenost i povezanost na širi sustav niskonaponske mreže▪ Dobra pokrivenost vodoopskrbnom mrežom (100% kućanstva povezano)▪ Nerazvrstane ceste u dobrom stanju▪ Postojanje projektne dokumentacije za izgradnju nogostupa uz državnu cestu 228 u duljini od 4 km▪ Oko 90% stanovništva ima neki od oblika pristupa Internetu; postojanje svijesti lokalne zajednice o važnosti komunikacijske infrastrukture za stanovništvo, gospodarstvo i javni sektor▪ Postojanje infrastrukture za razvoj selektivnih oblika turizma (planinarski put, špilja Vrlovka, kanuing, rijeka Kupa i kupališta, ribolov, smještajni kapaciteti – cca 30 ležajeva, sakralna i kulturna baština, ...)▪ Uspostavljena posjetiteljska infrastruktura za potrebe prezentacije špilje Vrlovka▪ Razvijena poduzetnička infrastruktura, te prostornim planom planirana poduzetnička zona	INFRASTRUKTURA <ul style="list-style-type: none">▪ Nedovoljno razvijena komunalna infrastruktura za otpadne vode▪ Nepostojanje nogostupa uz državnu cestu 228▪ Nedostatni kapaciteti za dugoročno održavanje nerazvrstanih cesta▪ Nepostojanje plana razvoja poslovno-poduzetničke infrastrukture▪ Nedovoljno razvijena telekomunikacijska infrastruktura▪ Ukupna veličina Općine s obzirom na broj potencijalnih korisnika buduće širokopojasne infrastrukture teži donjoj granici financijske održivosti projekta▪ Nedovoljni kapaciteti Općine za intenzivnu koordinaciju izgradnje širokopojasne infrastrukture (komunikacija s nadležnim tijelima i svim dionicima)▪ Nedovoljno uređeni šumski putovi▪ Nedovoljno razvijena turistička i ugostiteljska infrastruktura▪ Nedostatak turističkih smještajnih kapaciteta

**KULTURNO-POVIJESNA I PRIRODNA
BAŠTINA I OČUVANJE OKOLIŠA**

- Ekološka osviještenost zajednice
- Postojanje Plana gospodarenja otpadom (2012.-2020.)
- Postojanje sustava za selekciju i zbrinjavanje otpada (zeleni otoci)
- Sanirana sva divlja odlagališta otpada
- Povoljni klimatski uvjeti i nezagađen okoliš
- Razvijena svijest lokalne zajednice o korištenju obnovljivih izvora energije (OIE)
- Prisutna infrastruktura OIE (foto naponska elektrana od 30 kW, mini elektrana od 2 kW za potrebe edukacije stanovnika o OIE, foto naponska elektrana na školi)
- Bogati šumski pokrov
- Zadovoljavajući vodni resursi (rijeka Kupa)
- Bogata kulturno-povijesna baština (spomenici kulture i kulturna dobra, sakralna baština, kurija – Brlog grad, manifestacije, tradicija, običaji)
- Bogata prirodna baština (spomenik prirode Vrlovka, rijeka Kupa, lokaliteti u sustavu Nacionalne ekološke mreže i europske mreže Natura 2000)
- Nizinsko brdski krajolik, bogat prirodnim izvorima, vodotocima i šumom

DRUŠTVENA ZAJEDNICA	INFRASTRUKTURA	I	DRUŠTVENA ZAJEDNICA	INFRASTRUKTURA	I
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bogata društvena infrastruktura (KUD, DVD u naseljima Kamanje, Reštovo, Orljakovo i Brlog, udruge, sportski klubovi, planinarsko društvo, društvo umirovljenika, područna osnovna škola) ▪ Dobro uspostavljen sustav pružanja primarne liječničke skrbi ▪ Uređeno nogometno igralište ▪ Aktivno civilno društvo ▪ U tijeku ishođenje građevinske dozvole za proširenje zgrade vatrogasnog doma u svrhu izgradnje dječjeg vrtića ▪ Pripremljen projekt opremanja vatrogasnog doma u svrhu uspostave polivalentnog prostora za udruge i društva (uređenje prostora za održavanje kulturno-društvenih događanja, administrativne prostorije lokalne samouprave, i dr.) ▪ Korištenje društvenih objekata za promociju kulturno-edukativnih događaja te održavanje filmskih projekcija ▪ Uređena groblja u Kamanju i Reštovu - osigurana dodatna parcela za proširenja groblja u Kamanju ▪ Visoka osviještenosti o potrebama ranjivih skupina (provedba programa izvaninstitucionalne skrbi za starije i nemoćne osobe (vanjski izvori financiranja) – nastavak će se osigurati općinskim sredstvima) ▪ Postojanje Savjeta mladih ▪ Inicijativa za razvoj izvaninstitucionalnih i institucionalnih modela i mehanizama sudjelovanja lokalne zajednice u donošenju odluka 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedovoljno razvijen sustav predškolske skrbi ▪ Nepostojanje adekvatne školske sportske dvorane 				

STRATEŠKO PLANIRANJE I GOSPODARSTVO	STRATEŠKO PLANIRANJE I GOSPODARSTVO
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Razvijen poduzetnički duh lokalnog stanovništva ▪ Razvijena prerađivačka industrija (tekstilna i metaloprerađivačka), građevinarstvo i prijevoz ▪ Postojanje obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava (pčelarstvo, svinjogojstvo, proizvodnja sira) ▪ Postojanje plana za razvoj ciklo turizma (EuroBike) ▪ Postojanje Strategije upravljanja nekretninama u vlasništvu Općine ▪ Strateško promišljanje Općine i spremnost na suradnju ▪ Politička stabilnost lokalne zajednice ▪ Zemljišno-knjižni i katastarski planovi Općine usklađeni na zadovoljavajućoj razini; visoki stupanj uređenost imovinsko-pravnih odnosa ▪ Povoljan geoprostorni položaj Općine (blizina Slovenije); niski rizik ugroze od poplava zbog topografskih karakteristika Općine ▪ Postojeći programi sufinanciranja lokalne zajednice iz proračuna Općine (poljoprivrednici, udruge, društva, ...) ▪ Iskustvo sudjelovanja na EU projektima ▪ Članstvo u Lokalnog akcijskog grupi (LAG) Vallis Collapis ▪ Izrađena Lokalna razvojna strategija (LRS) Lokalne akcijske grupe (LAG) Vallis Colapis za razdoblje do 2020. godine 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Blagi demografski pad – dugoročni trend pada i stagnacije stanovništva; depopulacija Općine i starenje stanovništva ▪ Nezaposlenost ranjivih skupina (mladi, žene, dugotrajno nezaposleni) ▪ Nedostatak stručnog kadra (profesionalni informatičari, šivačice) ▪ Nedovoljni kapaciteti komunalnog poduzeća za održavanje programa selekcije otpada u domaćinstvima ▪ Nepostojanje organiziranog planiranja i upravljanja malim proizvodnim i uslužnim djelatnostima (proizvodnja sira, meda, tradicijskih proizvoda, smještajni kapaciteti) ▪ Nezadovoljavajuća prometna povezanost na lokalnoj i županijskoj razini (nedostatak javnog prijevoza) ▪ Nedovoljna valorizacija prirodne, kulturno-povijesne i tradicijske baštine u svrhu razvoja turizma i ostalih gospodarskih grana ▪ Nedovoljno znanja i vještina lokalnog stanovništva za pružanje turističko-ugostiteljskih usluga ▪ Nedovoljna vlastita financijska sredstva za planiranje i provedbu projekata ▪ Nedovoljni kapaciteti (ljudski resursi) za pripremu i provedbu projekata ▪ Usporeno upravno postupanje uslijed administrativnih / procesnih barijera ▪ Nedovoljno razvijen sustav elektroničkog poslovanja ▪ Nedovoljni operativni kapaciteti Općine (ljudski resursi) za provedbu razvojnih projekata ▪ Nedovoljna prepoznatljivost Općine

PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Korištenje financijskih sredstava iz nacionalnih i EU fondova; poticajne mjere i sredstva iz EU fondova za sufinanciranje projekata (npr. izgradnja infrastrukture za širokopojasni pristup, ruralni razvoj Općine, jačanje kapaciteta Općine, podrška malom i srednjem poduzetništvu, razvoj civilnog društva, očuvanje okoliša, itd.) ▪ Sinergija sa susjednim Općinama za postizanje optimalnog prostornog obuhvata za izgradnju širokopojasne infrastrukture ▪ Rastući interes korisnika aktivnih oblika turizma kao poticaj za daljnji razvoj turističke infrastrukture i poduzetništva na svim razinama ▪ Prekogranična i regionalna suradnja u svrhu daljnjeg razvoja selektivnih vrsta turizma ▪ Izgradnja širokopojasne infrastrukture ▪ Uspostavljanje općinskog razvojnog tima ▪ Mogućnost primjene dobre prakse upravljanja razvojem (modeli članica EU) ▪ Europske i nacionalne strateške smjernice i programi u cilju poticanja (razvoja) gospodarstva, očuvanja i održivosti prirodnih resursa na svim razinama, te socijalne osjetljivosti ▪ Strateško nacionalno ulaganje u željezničku infrastrukturu kroz projekte financirane iz EU fondova 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Daljnje kašnjenje u prihvaćanju aktualiziranog Okvirnog nacionalnog programa za razvoj infrastrukture širokopojasnog pristupa (ONP) od strane Vlade RH ▪ Nepostojanje upravljačkih i operativnih preduvjeta od strane Vlade RH za provedbu ONP-a ▪ Formalno iskazivanje interesa privatnog sektora za izgradnju širokopojasnog pristupa bez stvarne želje za djelovanjem na tom području ▪ Otežana prekogranična suradnja s Republikom Slovenijom ▪ Nastavak depopulacije Općine ▪ Narušavanje bioloških i fizikalno-kemijskih parametara kakvoće rijeke Kupe ▪ Nezainteresiranost ključnih dionika za ulaganje u unaprjeđenje i izgradnju željezničke infrastrukture ▪ Smanjenje ili ukidanje željezničkih linija ▪ Teritorijalna reforma lokalne samouprave ▪ Blizina razvijenih turističkih destinacija u Republici Sloveniji ▪ Završetak projekta „Pomoć u kući“ ▪ Nepostojanje nacionalnog programa demografskog razvoja

TOWS je akronim za Threats (hrv. Prijetnje), Opportunities (hrv. Prilike), Weaknesses (hrv. Slabosti) i Strengths (hrv. Snage) i predstavlja varijaciju SWOT analize. Temeljem dobivenih unutarnjih i vanjskih čimbenika provedbom SWOT analize, TOWS analizom identificirala se veza između snaga, slabosti, prilika i prijetnji čime se dobila (temeljem odnosa među čimbenicima) osnova za formuliranje strategije razvoja Općine. Po izradi TOWS analize dobila su se četiri skupa alternativnih strategija ovisno o uspjehu suočavanja i suprotstavljanja vanjskih prilika i prijetnji unutarnjim snagama i slabostima Općine.

Tablica 19. TOWS matrica

Općina Okruženje	Snage	Slabosti
Prilike	<p><u>Korištenje snaga kako bi se iskoristile prilike</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Daljnji razvoj poduzetničke klime u svrhu povećanja gospodarskih aktivnosti (ponajviše u sektoru turizma i poljoprivrede) ▪ Daljnji održivi razvoj spomenika prirode špilje Vrlovke ▪ Daljnji razvoj društvene infrastrukture ▪ Održivi razvoj prirodne i kulturne baštine u svrhu razvoja turizma ▪ Intenziviranje suradnje na svim razinama u svrhu pripreme i provedbe projekata financiranih iz europskih i/ili nacionalnih izvora 	<p><u>Prevladavanje slabosti kako bi se iskoristile prilike</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Održivo korištenje prirodnih resursa te njihova daljnja valorizacija u turističke svrhe ▪ Unaprjeđenje sustava odvodnje ▪ Unaprjeđenje sustava i infrastrukture za odgoj i obrazovanje ▪ Održivi razvoj prometne i telekomunikacijske infrastrukture ▪ Provedba programa stručnog osposobljavanja (kroz poslovnu i poduzetničku infrastrukturu) i cjeloživotnog učenja ▪ Izgradnja prepoznatljivog turističkog <i>branda</i> ▪ Uključivanje željezničkog prijevoza u turističke aranžmane ▪ Razvoj regionalne i prekogranične suradnje ▪ Financiranje pripreme i provedbe razvojnih projekata sredstvima iz nacionalnih i/ili EU fondova
Prijetnje	<p><u>Korištenje snaga kako bi se suočili s prijetnjama</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Razvoj selektivnih vrsta turizma i turističko-ugostiteljske infrastrukture ▪ Realizacija projekata za koje postoji pripremljena dokumentacija ▪ Jačanje prepoznatljivosti Općine ▪ Daljnji razvoj društvene infrastrukture ▪ Provedba programa i projekata brige o ugroženim društvenim skupinama ▪ Jačanje poduzetničke klime ▪ Održivo korištenje prirodnih resursa te njihova valorizacija u turističke svrhe ▪ Intenziviranje suradnje s Republikom Slovenijom u pripremi i provedbi prekograničnih projekata 	<p><u>Prevladavanje slabosti kako bi se obranilo od prijetnji ili ih se izbjeglo</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Uspostava plana razvoja poslovno-poduzetničke infrastrukture ▪ Održivi razvoj prometne i telekomunikacijske infrastrukture ▪ Sprječavanje depopulacije ▪ Iznalazak izvora financiranja za projekte civilnog društva i Općine ▪ Očuvanje bioraznolikosti i održivo korištenje prirodnih resursa te njihova valorizacija u turističke svrhe ▪ Razvoj i uspostava sustava demografske obnove Općine

OVAJ PROJEKT SUFINANCIRAN JE SREDSTVIMA EUROPSKE UNIJE

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj

Strateški razvojni program Općine Kamanje 2016. - 2020.



PROGRAM RURALNOG RAZVOJA 2014. – 2020.

Udio sufinansiranja: 85% EU, 15% RH

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj: Europa ulaže u ruralna područja

Strateški razvojni program Općine Kamanje

DODATAK 3 – IZVORI PODATAKA

2016. – 2020.

DODATAK 3 – Izvori podataka

- Općina Kamanje
- Državni zavod za statistiku
- Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije
- Financijska agencija
- Hrvatska gospodarska komora
- Hrvatska obrtnička komora
- Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju
- HAKOM Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti
- Hrvatski zavod za zapošljavanje
- Ministarstvo uprave
- Ministarstvo turizma
- Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture
- Strategija EUROPA 2020
- Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.
- Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.
- Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014.-2020.
- Pravilnik o obveznom sadržaju, metodologiji izrade i načinu vrednovanja županijskih razvojnih strategija (NN 153/09)

OVAJ PROJEKT SUFINANCIRAN JE SREDSTVIMA EUROPSKE UNIJE

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj

Strateški razvojni program Općine Kamanje 2016. - 2020.



PROGRAM RURALNOG RAZVOJA 2014. – 2020.

Udio sufinanciranja: 85% EU, 15% RH

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj: Europa ulaže u ruralna područja

Strateški razvojni program Općine Kamanje

DODATAK 4 – POPIS KRATICA

2016. – 2020.

DODATAK 4 – Popis kratica

Kratica	Opis
SRP	Strateški razvojni program
FINA	Financijska agencija
EPFRR	Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj
EFRR	Europski fond za regionalni razvoj
ESF	Europski socijalni fond
DC	Državna cesta
ŽC	Županijska cesta
LC	Lokalna cesta
NGA	Next Generation Access
st/km ²	Stanovnika po kvadratnom kilometru
°C	Stupanj Celzijus
hPa	Hektopaskal
NN	Narodne novine
NKD 2007	Nacionalna klasifikacija djelatnosti iz 2007. godine
Natura 2000	Ekološka mreža Europske unije
CEF	Connecting Europe Facility (Instrument za povezivanje Europe)

OVAJ PROJEKT SUFINANCIRAN JE SREDSTVIMA EUROPSKE UNIJE

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj

Strateški razvojni program Općine Kamanje 2016. - 2020.



PROGRAM RURALNOG RAZVOJA 2014. – 2020.

Udio sufinanciranja: 85% EU, 15% RH

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj: Europa ulaže u ruralna područja